JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. **Zaturdag 16 Mei.** **N°. 39.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, na postttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

EXTRACT *uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BATAVIA, *den* 12*den Mei* 1857. (No. 16.)

[*Staatsblad No.* 40.]

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien van 7 Maart 1857, lit. I no. 30/255;

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens de magtiging des Konings:

a. met intrekking van de Indische besluiten van 25 Maart 1852 no. 9 en 30 Januarij 1853 no. 2, de ziekeninrigting op het eiland Onrust te verklaren tot een militair ziekengesticht der landmagt, geclassificeerd als garnizoens-hospitaal, sorterende onder de 1ste militaire afdeeling van Java, met toepassing op hetzelve van alle vigerende bepalingen voor militaire ziekengestichten der landmagt;

b. enz.

d. de formatie van de militaire geneeskundige dienst van het O. I. leger, met één officier van gezondheid der 2de klasse te vermeerderen, die aan het bedoelde établissement zal verbonden zijn.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

Bij Koninklijk besluit van den 4den Februarij 1857 la. Q[1], is benoemd tot Gouverneur van de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, de heer *J. F. R. S. van den Bossche*, laatst assistent-resident van Tebing Tingie (residentie Palembang), thans met verlof in Nederland, en zulks onder toekenning van den rang van luitenant-kolonel, met bepaling, dat hij het uniform en de distinctiven van het wapen der infanterie in Nederlandsch-Indie zal dragen.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uithoofde van vertrek, uit de betrekking van adjunct-secretaris van het bestuur over de protestantsche kerk in Nederlandsch-Indie, de ambtenaar *B. C. Nolthenius.*

Benoemd:

Tot adjunct-secretaris van het bestuur over de protestantsche kerk in Nederlandsch-Indie, *D. W. Schiff*, 1ste commies bij de directie der cultures.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Bezoekie *H. Kleijn van de Poll.*

Ontslagen:

Eervol, uit 's lands dienst, de loods der 1ste klasse bij het loodswezen te Soerabaija *B. F. Steevens.*

Militair Departement.

Benoemd:
Bij de Militaire Administratie.

Tot adjunct-intendant, de aspirant-intendant *J. H. Mulder.*

Tot aspirant-betaalmeesters, de sergeant-majoor der infanterie *W. J. Liefveld* en de fourier der infanterie *P. F. Coenen.*

Overgeplaatst:

Bij de geneeskundige dienst op Celebes, de officier van gezondheid der 2de klasse J. J. *B. Spoelstra,* thans te Banda.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Banda, de officier van gezondheid der 2de klasse *G. F. Charlier*, thans te Samarang.

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der 2de klasse *L. P. Korvel*, thans ter Sumatra's Westkust.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Telok Betong (Lampongsche Districten), de officier van gezondheid der 2de klasse *L. J. de Roock*, thans te Katimbang (Lampongsche Districten).

Bij het garnizoen te Katimbang (Lampongsche Districten), de officier van gezondheid der 3de klasse *D. Lammerse*, thans te Serang (Bantam).

Bij het garnizoens hospitaal te Serang (Bantam), de officier van gezondheid der 3de klasse *G. Block*, thans te Palembang.

Bij de geneeskundige dienst te Palembang, de officier van gezondheid der 3de klasse *J. R. Hessig*, thans te Batavia.

Bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid der 3de klasse *G. Tijlkoff*, thans te Batavia.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Wonosobo, de officier van gezondheid der 2de klasse *J. W. E. Arndt*, thans te Batavia.

Geplaatst:

Bij de geneeskundige dienst in de Wester-afdeeling van Borneo, de officier van gezondheid der 3de klasse *E. van Hengel*, thans te Batavia.

Bij het garnizoen te Samarang, de officier van gezondheid der 2de Klasse *J. J. Granpré Molière*, thans te Batavia.

Advertentien.

Verponding over 1857.

De directeur der middelen en domeinen herinnert dat de verponding over den *eersten termijn* van het loopende jaar moet worden voldaan *vóór den laatsten Junij aanstaande;* zullende tot ontvangst daarvan, voor zooveel betreft de residentie Batavia, dagelijks (met uitzondering van zon- en feestdagen) worden gevaceerd ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.

Achterstalligen in de betaling der verponding over vroegere jaren, worden tevens aangemaand, ter voorkoming van moeijelijkheden, hunnen achterstand spoedig aan te zuiveren.

VenduTien

Maandag 18 Mei, uit hoofde van vertrek, ten huize van Mev. *van den Biesen*, op Tana-Abang, nabij Gang Scott, door *Gebr. Roselje & Co.*
Zondag te voren te bezigtigen.

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Dingsdag 19 Mei, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Woensdag 20 Mei voor de woning van Mev. de wed. de *Nijs*, te Weltevreden, bij de brug op den weg naar Cramat, door *B. J. Leon.*

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*

Vrijdag 22 Mei, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *Antingh*, gang Chaulan, nabij Petodjo, door *van Slooten, Morgan & Co.*

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Dingsdag 26 Mei, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, ten overstaan van het collegie van boedelmeesteren, à 4 pCt. vendusalaris.

Woensdag 27 Mei, naast de Gouvernements houtstapelplaats, à 2 pCt. vendusalaris, door *Vaupel & Co.*

Vertrekkende Personen.

J. Walland;

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 7 tot en met den 14 Mei 1857.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *van Hattem*, van ..... — *S. O. van Heemskerk*, van Padang. — *van der Weiden Wesselink*, van Cheribon. — *James Ballard*, van Boston.

HOTEL WILLEM II. *Parmo*, van Padang. — *Willems*, van Idem.

HOTEL DES INDES. *G. Bijl de Vroe*, van de Reede. — *H. D. Hajenius*, van Idem. — Jkh. *E. de Gijzelaar*, van Idem. — *J. Prins*, van Soerabaya. — *K. Newbolt*, van Idem. — Mevr. *Prins*, van Idem. — *L. Ascherberg*, van Idem. — *P. W. Modderman*, van Idem. — *Bosch*, van Padang: — *H. C. K. F. de Ruijter*, van Idem. — Mevr. *de Ruijter*, van Iden. — Mejufvrouwen *de Ruijter*, van Idem. — en 2 *kinderen* Mevr. de wed. *Wollers*, van Idem. — *Jean Wetzel*, van Bordeaux. — *Paul Adem*, van Havre de Grace. — *N. G. Prins*, van de Reede.

MARINE HOTEL. *G. Hugenholtz*, van Samarang. — *L. J. W. van Boeverij* en *Echtgt.*, van Idem. — *H. Dieckman* en *Echtgt.*, van Idem. — *A. van Kerkwijk*, van Idem. — *R. van Terveen*, van Idem. — *Wiriw*, van de Reede. — *P. van Ooerzee*, van Padang. — *H. A. Jasper*, van Samarang. — *J. J. Heinik*, van Idem. — *H. A. van de Poel*, van Idem. — *D. Grem*, van Amsterdam. — *F. Smeets*, van de Reede.

JAVA HOTEL. *A. C. van der Bor*, van Buitenzorg. — *C. A. Sundstrom*, van Geelong. — *E. F. Rogstadum*, van Marcul — *J. Verburgh*, van de Reede. — *E. M. Pfeiffer*, van Rotterdam: — J. *E. van den Bor*, van Bencoelen. — *Roseboom*, van Idem. — *C. H. Hartzell*, van de Goedekoop. — *C. Muller* en *Echtgt.*, van Sourabaya. — *D. de Wilde*, van Cheribon. — *Anderson* en *Echtgt.*, van Bezoekie.

Advertentiën.

Getrouwd:

A. W. P. KUP
en
J. M. MORTON.

HONGKONG 9 *April* 1857. (1386)

Getrouwd:

Dr. Wm. VOGLER,
met
L. TOWNSEND.

PADANG, 18 *April* 1857. (1370)

Getrouwd:

P. A. VAN BLOMMESTEIN
en
J. J. DE BURLET DE STEENWEGHE.

SAMARANG, 2 *Mei* 1857. (1318)

Getrouwd:

Mr. S. C. H. BEDERBURGH
met
G. A. S. E. THEBEN TERVILE.

BATAVIA, 8 *Mei* 1857.
Eenige Kennisgave. (1336)

Bevallen van eenen ZOON, *S. C. Stompendissel, Albrecht.* (1320)

AMBOINA, den 31sten *Maart* 1857.

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *C. S. M. Barneveld, Cleerens.*

BENKOELEN, *den* 5 *Mei* 1857. (1378)

Bevallen van eenen ZOON, *M. M. van Leer, le Conge.* (1319)

SAMARANG, 6 *Mei* 1857.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *A. C. J. Maier, Blasius.*

BATAVIA, 9 *Mei* 1857. (1360)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. de la Rambelje, Tholen* (1329)

12 *Mei* 1857.

Bevallen van eenen ZOON, *W. J. Bruining, Langenberg.*

BATAVIA, 15 *Mei* 1857. (1368)

ZWART-JAN EN ZIJN MEESTER (*vervolg.*)

Hij dacht aan zijn voormaligen invloed op zijne kameraden; zijn gevoel van waarde ontglom nog eens en vonkelde op van onder de assche zijner moedeloosheid en onmagt; in weerwil van zijne armoede bleek hij nog immer de koning der buurt te zijn, en daardoor magtig genoeg om den man te deeren, of te helpen, die hem met zoo zwarte ondankbaarheid had beloond. Gehoor gevende aan die inspraak, voldeed hij aan de uitnoodiging zijner makkers, en onder een luid »hoera!" zijner medgezellen stapte hij binnen.

Wij willen er hem niet volgen. Aan 't huis van GROBESTEIN zullen wij hem straks terugvinden.

V.

Er zijn er vier maanden verloopen, het tooneel ten huize van GROBESTEIN is niets veranderd. Dezelfde personen ontmoeten wij weder in hetzelfde vertrek. HAMMING, SCHELLE, VELDMAN, de zwijgende persoon, en GROBESTEIN zelf, zitten daar weder bijeen, zonder dat iemand er eenige merkbare verandering heeft ondergaan. GROBESTEIN's bleek gelaat is nog bleeker geworden en zijne wangen zijn nog meer ingevallen; maar zijn donker oog glinstert daardoor nog te sterker, als het vorschend nu op den een, dan op den ander rust. HAMMING ziet er ongemeen wel uit; zijn gelaat glimt van welgedaanheid en levenslust. Zoo de vermagering van GROBESTEIN misschien aan 't verdriet van iemand doet denken die bij de wereld voor geruineerd doorgaat, de frissche kleur en 't lachje van den bankier stellen u gerust: zij bewijzen, dat — gelijk hij zich uitdrukt — »de affaire *à merveille gerèusseerd* is". Het vijftal zit nu bij elkander, omdat het de verkregen uitkomsten hunner onderneming eens heeft opgemaakt, en de uitslag is gebleken de verwachting die men gekoesterd had, nog verre te overtreffen: zij zelve, of hunne agenten voor hen, zijn nu door den invloed van alle mogelijke nadeelige geruchten omtrent den staat der fabriek in het bezit van al de aandeelen gekomen. De geheele kolossale fabriek is voor minder dan een derde van de waarde hun eigendom; en of had deze en gene scherpzigtige nu en dan iets gezegd of gemompeld dat niet vleijend of vereerend was voor GROBESTEIN, niemand toch had hem of eenen hunner openlijk van schelmerij durven betichten. Het gebouw hunner hoop was voltooid; alleen de gelegenheid om het te betrekken ontbrak nog: maar die zou zich niet lang laten wachten, daar men reeds met elken dag de uitbarsting van een smeulenden opstand onder de tot het uiterste gedrevene en opgeruide werklieden voorzag. Het doel was dus bereikt, en wie hunne slagtoffers waren, en nog konden worden, dat scheen het geweten van niet een dier mannen in het minste of geringste te verontrusten.

Niet één, zeggen wij; maar GROBESTEIN toch had nu en dan oogenblikken, waarin hij — als hem dat mogelijk ware geweest — gaarne zou zijn teruggetreden, indien daardoor het gebeurde ongedaan had kunnen worden gemaakt. Dat waren duistere punten aan het heldere zwerk van zijn misdadigen voorspoed; momenten die zijn vleesch van 't gebeente deden verdwijnen, en zijne ziel pijnigden tot stervens toe. Denk echter niet dat die onrust, die angst, de vennooten gold, die hij benadeeld wist door zijne schuld; die hij beroofd had van hunne renten en dividenden; die hij listig hun kapitaal had ontfutseld om een derde er van in zijn bezit te doen overgaan — of de werklieden die hij beroofd had van den arbeid, en arm en broodeloos had gemaakt, en aan wanhoop en verleiding had ter prooi gegeven! — Neen, zij kwamen voort uit zijne overtuiging dat de wereld hem voor een schurk hield; uit zijnen twijfel, of het verlies van eer en goeden naam wel voldoende werd opgewogen door de schatten die hem zouden toevloeijen; uit zijne onzekerheid of hij, gelijk anderen, wel ervaren zou dat de wereld den rijke huldigt, al weet zij dat hij misdadig is, hoewel staffeloos voor de wet. Hij poogde dan zich op te beuren met de ervaring, dat de wereld elke schuld vergeeft, wanneer de vlek er van met goud overdekt is;

Overleden te Utrecht den 25sten Maart ll. den HoogEdelGestr. Heer *A. Simons*, in leven Luitenant-Kolonel, plaatselijk kommandant aldaar.

G. F. SIMONS,
E. A. C. SIMONS,
H. H. SIMONS, *geb. Nelis.*

BATAVIA, 16 *Mei* 1857. (1369)

Heden ontving ik de treurige tijding van het overlijden op den 12den dezer, ten huize van Z. E. den Luitenant Generaal, Kommandant van het Indisch leger, te Batavia, van mijn' hartelijk geliefden broeder *P. Vis*, in leven gezagvoerder van het Nederlandsch koopvaardijschip *Rotterdam*, in den ouderdom van 57 jaren. Zijne vrouw en kinderen, verliezen in hem een braaf echtgenoot en vader, de maatschappij een goed burger, velen een opregt vriend en ik een liefhebbenden broeder.

(1340) A. VIS.

PASOEROEWAN, *den* 20 *April* 1857.

Den 15den April 1857 sneuvelde in een gevecht tegen eene overmagtige bende opstandelingen uit de Gomey Oeloe (Palembangsche bovenlanden) ter hoogte van de Pematang Pinang Serebo, onzen jeugdigen en beminden wapenbroeder, de 2de Luitenant *P. H. A. C. Göbel.*

Bij verschillende ontmoetingen met de muitelingen en de vermoeijenissen en ontberingen van allerlei aard, die de expeditionaire troepen zich sedert 4 April hadden moeten getroosten, had de 2de Luitenant *Göbel* zich aanspraak op aller achting verworven, door de moed en geestkracht, die hij daarbij steeds aan den dag legde.

Het leger verliest in hem een veelbelovend officier; ons ontviel een braaf en geacht kameraad, wiens nagedachtenis steeds in eere zal gehouden worden.

H. W. C. VAN STUWE, 1e *Luit. der Inf.*
F. A. J. PERIÉ, 2e *Luitenant der Infanterie.*
Th. E. F. C. VON MAUNTZ, *idem.*
C. D. T. HUSEMANN, *Offic. van Gez.* 3e kl.

(1357)

Op den 27 April 1857, overleed te Batavia, vrouwe *Maria Christina Keuchenius* echtgenoot van

(1315) J. TROMP.

Eenige kennisgave.

Vendutie

op Maandag den 18 Mei 1857,

uithoofde van Vertrek, ten huize van Mevrouw **van den Biesen**, op Tana Abang, nabij gang Scott, door *Gebr. Roselje & Co.*

van een netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande uit [illegible] Kasten, Tafels, Consoles, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Tafel- en Theeserviezen, Zilver-, Pleet- en Glaswerk, een voor dit klimaat vervaardigde en nog weinig bespeelde Piano, enz., wijders Rijtuigen, Paarden, Martevanen, enz, enz.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (1337)

Verkoop van Koffij.

Op Maandag den 18 Mei 1857

zullen de Ondergeteekenden voor hun Commissiehuis, tegen 2 pCt. Vendu salaris, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan publiek verkoopen:

K 455 zakken **PADANG KOFFIJ**, wegende 432 picols, in beschadigden staat aangebragt per de Ned. Ind. stoomboot *Soerabaya.*

(1354) GEBR. ROSELJE & Co.

Vendutie

op Dingsdag den 19 Mei 1857.

voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*, voor rekening van belanghebbenden:

van 50 kisten wit Naaigaren, min of meer beschadigd aangebragt. Lijnwaden, Glaswerk, Engelsche Genders, Fransch Bier, Marbohouten Banken, enz., enz.

(1346)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Dingsdag aanstaande de verkoopen tot sluiting eener Factuur:

eene partij vierkante tafels van 12 bij 12 en 9 bij 9 voeten vierkant, ronde tafels en alkatieven.

(1347) ABEELEN, DENNISON & Co.

Op de Vendutie van Dingsdag van *Abeelen Dennison & Co.* zal mede worden verkocht:

80 picols Ghijer Touw, (Talie Samboek).
25 oxhoofden Hollandsche Azijn.

(1375)

De Ondergeteekende zullen op hunne Vendutie van Dingsdag verkoopen.

Circa 40 Chineesche Bloempotten met planten, direct van China aangebragt.

(1383) ABEELEN, DENNISON & Co.

Hout-Vendutie

op Woensdag den 20sten Mei 1857,

op het Heemradenplein, door *John Pryce & Co.*
à 2 pCt. Vendu Salaris.

van eene groote partij **JATTIEHOUTEN BALKEN** en **Chinesche DOODKISTPLANKEN.** (1385)

Vendutie

Op Woensdag den 20 Mei 1857,

voor de woning van Mevrouw de Weduwe de Nijs, te Weltevreden, bij de brug op den weg naar Cramat, door *S. J. Leon.*

van diverse Meubelen, als Stoelen, Tafels, Ledikanten, hang en Tafellampen, zeer mooije Schilderijen, benevens een Palankijn en Wagenpaarden enz., enz.

(1333)

Vendutie

op Vrijdag den 22 Mei 1857,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer **Antingh**, Gang-Chaulan, nabij Petodjo, door *Van Slooten, Morgan & Co.*

van diverse meubelen, rijtuigen, waaronder een vis a vis, uit de fabriek van Deiningheff, goedgedresseerde rijpaarden, wagenpaarden, enz. (1381)

Vendutie

à 4 pCt. Vendu Salaris,

voor het Commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*,

op Vrijdag den 22 Mei 1857,

van divers glaswerk, kramerijen, parfumerien, divers porcelein waaronder fraaije vazen met bouquetten onder stolp, muziekdozen, lederen reiszakken, dito koffers, een faktuur spiegels waaronder vrij groote, een keurig partijtje Parijsche kinderhoedjes, petten, en collotjes, een faktuur band, valsche kant, neige, etc. 6 mahonijhouten tafels met gekleurde marmeren bladen, 2 dito consoles, 2 geheel marmeren tafels, 6 dito coupés en brieven dekkers, 2 voor dit klimaat vervaardigde geheel nieuwe piano's, divers ijzerwerk bestaande uit hoeen, hangsloten, vijlen, rijsthouweelen, boslemmer messen enz. 50 rollen ligt zeildoek, 7 kisten diverse manufacturen, etc.

Alle deze goederen zullen tot sluiting van rekening **à tout prix**, worden verkocht.

Op Woensdag voor een ieder te bezigtigen. (1364)

Op de Vendutie van Vrijdag den 22sten zal worden verkocht:

eenige gemesten ossen, koetjen', wagen en rijpaarden, schapen, eenige sitzen, sarongs, hoofddoeken, zilveren horlogien, enz., enz. enz.

(1372) J. BROWN.

Vendutie

Op Vrijdag den 22 Mei,

aan het heeren huis op het landgoed Kebon Djeroek, van eenige roerende goederen, nagelaten door wijlen mevrouw de weduwe *Decker*, geb. *van Rijk.*

Kunnende goederen en beestiaal van anderen personen worden bijgebragt.

(1371) J. BROWN.

Op de Vendutie van 22 dezer

zal mede worden verkocht:

EENE STEENBAKKERIJ,

digt bij de Stad en aan de groote rivier *Ankee* gelegen, met Inventaris.

(1391) J. BROWN.

Vendutie

op Dingsdag den 26 Mei 1857,

voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, ten overstaan van het Kollegie van Boedelmeesteren,

à 4 pCt. Vendu Salaris,

van het perceel vroeger geannonceerd in de Java-Courant van den 21sten en 25sten Maart ll., toebehoorende aan **Ong Boenhian** en de erven van wijlen **Jap Hauw**, zijnde voormelde vastigheid verdeeld in vijf toko's thans geoccupeerd door:

a. *De Handels-Vereeniging.*
b. *De Fiennes & Co.*
c. *Gaspers & Co.*
d. *Crone, van der Beek & Co.*, en
e. *B. van Leeuwen & Co.*

Nadere informatien te bekomen bij het kollegie voormeld, den advocaat Mr. **F. Junius van Hemert** en de ondergeteekenden.

(1356) JOHN PRYCE & Co.

Op den 26 Mei aanstaande,

zullen mede door de firma *John Pryce & Co.* worden verkocht:

TWEE OPSTALLEN, behoorende tot den boedel van **Yap Ho**, gelegen op *Pinto Ketjil*, No. 24. 32.

(1390)

Hout-Vendutie

op Woensdag den 27 Mei 1857,

naast de Gouvernements Houtstapel plaats,
à 2 pCt. Vendusalaris,
door *Vaupel & Co.*,

van eene belangrijke partij Balken, Rondhouten, enz., enz. afkomstig van de houtkap onderneming van den heer **D. Pietermaat.** (1345)

Verkoop van een Schip

Op Woensdag den 27 Mei 1857,

zal, bij publieke veiling aan den meestbiedende worden verkocht, het Fransche schip

NANTAISE,

groot 300 gemeten tonnen, ladende p. m. 450 tonnen, thans gevoerd door kapitein *H. Hairvaux*, zooals hetzelve alhier ter reede is liggende, met deszelfs Masten en verdere Rondhouten, staand en loopend Tuig, Zeilen, Ankers, Kettingen, Sloepen, enz. enz., volgens bij de ondergeteekenden ter inzage liggende Inventaris.

Zoo mede eenige Inventaris goederen, welke, waarloos zijnde, afzonderlijk zullen worden geveild.

Nadere informatiën te bekomen bij

de Agenten,

(1326) FRASER, EATON & Co.

---

maar dan traden wel eens, nu de een dan een ander zijner slagtoffers aanklagende voor zijne verbeelding, en 't was verschrikkelijk hoe hunne oogen, kalme, vaste oogen onbewegelijk in de zijne staarden, en hoe hij zich bovenmenschelijk moest inspannen om dien aanblik door te staan, tot dat die blik, en eene folterende magt in hem, een brandend angstzweet van zijne kaken deed biggelen, en hem dwong zijne oogen neer te slaan, en hij dan gevoelde hoe 't hem gaan zou tegenover elken eerlijken, al ware hij dan ook armen man. Dit was 't dat hem in de eenzaamheid wel eens eene siddering door hart en aderen joeg. en zijn geest zoo bezig hield, dat zijn vleesch verdorde, en hem met fluisterende lippen ook wel den stond deed vervloeken waarin hij geboren was.

Dien avond zelfs had hij voor zijne vrienden zijne gedachten niet verheeld; al wist hij dat het te laat was, en dat ook zijne eer en rust in hunne schatting geene waarde zouden hebben. Hun doel was bereikt, en immers ook 't zijne. en daar hij eenmaal niet slechts bereidvaardig toetrad tot hunne plannen, maar die zelf had uitgelokt, was hij wel 't allerminst bevoegd om zich te beklagen over gevolgen die voorzijn waren te berekenen geweest. Elke zweem van klagt die zijne lippen ontsnapte, werd daarom telken male uit de hoogte met een bijtend sarcasme, een snijdend verwijt, of eene maar half ombloemde beleediging beantwoord, of spottenderwijze, met een glimlach en een twijfelachtig schouder ophalen, voor een kleingeestig, den man naar de wereld onwaardig bezwaar uitgekreten. Hij zweeg daarom ten laatste en kropte in zijne borst op wat zijn hart des te onstuimiger deed kloppen. Meer en meer leerde hij inzien dat de misdaad geene bron kan zijn van vriendschap, maar slechts van zamenwerking; en deze nog maar zoo lang en in zoo ver de bondgenooten elkanders hulp tot volvoering en bedekking der misdaad noodig hebben.

Het was reeds tien ure, en het vijftal hield zich nog eene wijle met het spreken over verschillende belangen bezig, toen een harde ruk aan de schel en kort daarop een luidruchtig gesprek in den gang hunne aandacht afleidde en die welras vestigde op den onverwachten bezoeker, die op hoogen toon aan den huisknecht te kennen gaf dat hij den Heer GROBESTEIN spreken *moest.*

De knecht had order om niemand toe te laten en wees den indringer de deur, toen de bezoeker met nog meer klem zijn gezegde herhaalde, met bijvoeging: dat 't geen hij te zeggen had van 't hoogste gewigt was.

Eene diepe stilte heerschte onder het vijftal; ieder luisterde, en GROBESTEIN vooral, want duidelijk kon men de stem van den Koning der Kolonie onderscheiden.

— 't Is ZWART-JAN! — fluisterde VAN SCHELLE den fabriekant in het oor. — Hij zal vernomen hebben dat er in de Kolonie wat broeit en nu denkt hij u eene dienst te doen door u te waarschuwen.

— Niet afwachten, al dringt hij nog zoo aan! — beet HAMMING den heer des huizes toe. — De zaak loopt op 't laatst, en 't is beter dat wij niet gewaarschuwd zijn geweest, als zij den slag wagen.

GROBESTEIN sprak geen woord; hij was geheel gehoor voor de woordenwisseling die er beneden plaats had en met ieder oogenblik luidruchtiger werd, zoo zelfs dat de knecht weldra den trap opkwam, en het berigt bragt: dat ZWART JAN met geene mogelijkheid was weg te krijgen.

Nog eens drong HAMMING er op aan, dat GROBESTEIN het gesprek weigeren zoude; maar eer de fabriekant een besluit kon nemen, was een haastige tred op den trap reeds hoorbaar, en stiet zonder aan te kloppen eene krachtige hand de deur open, en stond, doornat en besneeuwd, ZWART JAN voor de oogen van het verbaasde gezelschap.

GROBESTEIN voelde niet zonder grond zich in zijn huisregt gekrenkt, en in weerwil van den storm die in zijn binnenste woedde, rees hij van zijne *chaise longue* op, en eene houding aannemende zoo streng als hem mogelijk was, voegde hij den ongenooden gast op scherpen toon toe:

— Wie geeft u het regt, zonder mijne vergunning hier binnen te dringen?

De Ondergeteekenden, zullen op Donderdag den 28 Mei e. k. ten hunne kantore bij inschrijving verkoopen:

het Tabaksproduct van de onderneming J. BARKEIJ, Jentiegan, Residentie Remban, bedragende 248 pakken wegende p. m. 40,000 Amst. pond.

De monsters zijn te zien en nadere informatiën te bekomen bij

ADAM & CO.

Soerabaija, 11 Mei 1857. (1394)

Bij den Ondergeteekende zijn te bekomen:

Een VIERTAL zeer fraaije

SCHILDERIJEN IN OLIEVERW,

van den algemeen beroemden zeeschilder *P. Kanneman*.

(1388) W. BRUINING.

Engelsche IJzeren Geldkisten,

met patent sloten,

van 18, 20, 22, 24, 26, 28, 32, 36 duimen grootte.

(1378) ABEELEN, DENNISON & Co.

Gebroeders RACINE hebben ontvangen:

een fraai assortiment Horologiekettingen, Heeren- en Dames Horologiën, Pendules voor Salons en Bureaux, en Repetitie-Horologiën voor Fabrieken.

Daguerréotype Portretten, Juweelkistjes, Medaillons, enz. (1352)

COLT'S Revolver Bucks geweer,

(zes schoten).

ALLEN & THURBER'S Revolver Pistool.

Pistolen van MORTIMEN, London.

(1377) ABEELEN, DENNISON & Co.

Ontvangen;

Een keurig Assortiment

PARIJSCHE HEEREN SCHOENEN,

uitmuntende door nette en smaakvolle bewerking.

Bij

(1332) B. L. LEON.

ENGELSCHE LAMPEN.

De ondergeteekenden hebben wederom ontvangen eene fraaije diverse soorten van Lampen, sedert jaren ingevoerd door *Thornton & Wests*, London, en algemeen bekend te zijn de eenige Lampen die op den duur bevallen en goed blijven.

(1379) ABEELEN, DENNISON & Co.

Per *Victor*, van Londen:

SUPERIEURE PORTWIJN,

in kisten van een dozijn.

(1350) ABEELEN, DENNISON & Co.

AMERIKAANSCH MEEL,

bij partij (Rood Merk), ex schip *R. E. Forbes*.

(1376) ABEELEN, DENNISON & Co.

PIANO STOELEN

van Maroquin Leder en van Damast, in soorten, bij

(1349) ABEELEN, DENNISON & Co.

MUZIEKHANDEL.

Ontvangen:

eene fraaije en goed gesorteerde factuur PIANO- en andere MUZIEK, van de beste meesters, waaronder Sinfonies à quatre mains van *Beethoven*, Sonaten van *W. A. Mozart*, *Clementi*, enz., waarvan de Catalogus op heden algemeen is verspreid.

(1389) W. BRUINING.

Mei 1857.

S.B. van Kleeff & Co.

Passer Pisang en Rijswijk.

Pas aangesneden:

Fromage Gruyère.

(1324)

S. B. van Kleeff & Co.

Passer Pisang en Rijswijk

Voortdurend te verkrijgen:

VERSCHE SAMARANGSCHE BESCHUIT

van het gerenommeerde Merk I. F. (1323)

Belles Garnitures de Fleurs

pour Robes et Coiffures,

Robes de bal à volants, jolis Chapeaux d'Enfants, Parfumerie, Crême d'Amende pour la barbe, Pâte pour les mains, Teinture pour les cheveux, Vinaigre de Bully, Eponges, Opiat, Poudre, Chapeaux de Dames, Brosses de toutes sortes, Gants glacés, Mitaines blanches et noir, assortiment de Rubans, Bas de Soie blancs, Souliers satin blancs.

Robes, Fleurs et Voiles pour Mariés, chez

(1328) M. JANET.

Directement de Paris,

par le Nicolas Gérard:

Fleurs, Barège, Balserine Satiné, Bas de Soie et Fil d'Écosse, Ruban, Gants, Écharpes de Barège, Broderies, Velour-Soie, Soie noir glacé, Voile de Marié.

(1313) Mme. LEROUX, *Cornut*.

L'on peut se procurer des Glaçons tous les jours à raison de 5 Pond pour *f* 1, — Rieo Gang Secretarie. (1363)

TE KOOP Een nieuwe palanquin, toer- en handwagen, bij

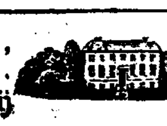
(1362) EMANUEL.

TE KOOP Een Biljard met toebehooren, zoo goed als nieuw.

Te bevragen in het Loge ment te Cheribon. Brieven franco. (1374)

TE KOOP Een kapitaal Huis, met eene verdieping op Tana-Abang, nabij de Gang Scott. Te bevragen bij

(1382) W. L. BLANKERT, qq.

TE KOOP wegens vertrek, 2 span deugdzame Overwalsche Paarden, sjeaks van den Heer *Gansneb*, genaamd *Tengnagel*. Te bevragen bij

(1317) H. M. VAN DORP.

TE HUUR Een Huis met Planken Vloer, in de Gang Scott.

(1331) Mw. WALSHE.

TE HUUR Een huis in de ... Adres:

HUBERT

of

(1366) A. THIEBAULT.

Men vraagt te huur in den omtrek van Weltevreden, een huis met stalling en bijgebouwen. De huurprijs kan *f* 100,— tot *f* 160,— 's maands bedragen.

Adres bij de boekhandelaren

(1339) LANGE & Co.

Bank-Actiën,

te bevragen bij

(1359) TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

Wordt Gevraagd *f* 5000,

tegen eene billijke interest.

Te bevragen bij den heer

(1314) VAN DORP.

De firma *Ducommun & Bornand* heeft met heden opgehouden te bestaan, en is de heer *Ed. Bornand* met de liquidatie belast.

(1343) DUCOMMUN & BORNAND.

Batavia, 30 *April* 1857.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij hier een Handelshuis heeft opgerigt, onder de firma *Ed. Bornand & Co.*

(1344) E. BORNAND.

Batavia, 1 *Mei* 1857.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY

OPGERIGT IN 1836

voor Brand- en Levensverzekeringen,

Kapitaal 1.259.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, agenten van voornoemde maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(1365) MORGAN, MELBOURN & Co. Batavia.

MAJOR, MATZEN & Co. Soerabaya.

W. MAJOR & Co. Passaroeang.

Mr. K. Newbolt,

TANDMEESTER

heeft het voornemen met de eerstvertrekkende landmail naar Engeland terug te keeren.

Is gelogeerd in het Hotel des Indes, No. 11.

(1358)

E. Hubert,

à l'honneur d'informer l'honorable public de Batavia, qu'il vient de recevoir de Paris un bon et beau Piano, construit pour ce climat.

S'adresser: Berendrechtslaan. (1361)

Het Kantoor

van den Notaris Mijnssen is verplaatst naar den hoek der Groote Rivier en straat over den brug naar Bazaar Pisang leidende, boven het nieuwe Rijstpakhuis van de heeren *E. Moormans & Co.* (1380)

Had ZWART JAN, overtuigd van zijne goede bedoeling, en van de onmogelijkheid om op eene andere wijze GROBESTEIN te naderen, een oogenblik moeds genoeg gehad, om in zoo verre den afstand te vergeten die er was tusschen hem en zijn meester... nu hij dien gezien had, en nevens hem zoo velen zijner meerderen aanschouwde, ontviel hem alle stoutheid, en in de deemoedigste houding sprak hij beschroomd:

— Ik moest dat doen, Mijnheer! om u nog heden te waarschuwen. Als 't geen ik te zeggen heb, u eerst morgen bekend wierd, zou 't misschien te laat wezen.

— Geene reden zoo dringend die u regt kan geven hier binnen te komen — viel de fabriekant hem in de rede, terwijl zijn blik het oog van den werkman ontweek, dat smeekend op hem rustte. — Gij moest mij genoeg kennen, om te weten dat ik zulk eene handeling nimmer vergeef en 't van niemand verwacht, het minst van mijne arbeiders, dat zij als muitelingen mijne woning betreden.

— God beware er mij voor, dat ik 't zou gedaan hebben, Mijnheer! Juist om mijne makkers daartegen te behoeden kwam ik hier; want er broeit in de Kolonie onweer, en morgen...

— Morgen — viel HAMMING in — morgen zullen de werkers te hoop loopen en werk eischen. Wij weten 't, goede man! — voegde hij er lagchende bij — gij hadt daarom uwe makkers niet behoeven te verraden.

ZWART JAN s hart kromp ineen; wát hij verwacht had, die beschuldiging niet! — En toch gevoelde hij 't nu, er lag waarheid in die woorden. Het plan was hem niet aanvertrouwd om 't bij den Directeur over te brengen. Maar eene dubbele reden had hem herwaarts gebragt, en hij meende die te moeten aanvoeren om zich te zuiveren, zoodat verontwaardiging over de onverdiende verdenking eenigzins merkbaar was aan zijne woorden, toen hij zeide:

— Is 't dan niet beter, Mijnheer! dat gij, gewaarschuwd eer 't zoo ver komt, den oploop kunt afwenden, dan dat uw volk iets gewelddadigs onderneemt, waardoor velen hunner straf kunnen beloopen en met hunne gezinnen nog ongelukkiger worden dan we nu reeds zijn. Toen ik dezen avond in de herberg van 't plan hoorde, en 't aan mijn hart voelde waartoe 't gebrek een arm mensch vervoeren kan, zie, Mijnheer! toen heb ik tot me zelven gezegd: ik ken den Directeur beter dan iemand, en als hij 't kan, zal hij 't kwade verhoeden: want hij zal niet willen dat wij, zijne werklieden, behalve met de armoede, ook nog met de gevangenis en 't schavot kennis maken. We zijn allen reeds ellendig genoeg.

Elk woord ging GROBESTEIN als een mes door de ziel. Dát was één dier bleeke gezigten, dier vermagerde gestalten, die zijne verbeelding hem zoo dikwerf had voorgetooverd! hij was de eenste, en spoedig misschien reeds morgen, zou hij er meer zien. — Maar de ontknooping was nabij en de finale mogt niet ontbreken! Hij moest zich dus vermannen! — Ware hij alleen geweest, misschien had hij ook dan nog toegegeven aan een zachter gevoel; maar in 't bijzijn van die allen, kon, wilde hij zich niet bewogen toonen door dien arbeider! Elke goede indruk moest gesmoord worden; hardheid en wrok moesten ieder woord nog versterken, omdat het spel diende uitgespeeld te worden; zijne eer, al ware 't maar schijnbaar, moest worden gered, al gebeurde 't ten koste van alle de onderhoorigen!

(*Wordt vervolgd.*)

BATAVIA.

Op heden morgen is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal met gevolg van hier naar Buitenzorg vertrokken.

— De *Arnhemsche Courant* van den 14den Maart bevat een voorwoord, waaruit wij het volgende uittreksel geven:

»Intusschen is het waarschijnlijk, dat de Tweede Kamer niet op de Regering zal wachten, om op nieuw bij een te komen. Het voorstel van den heer **Van Zuijlen** (1) om te vergaderen, zoodra de Minister van Koloniën zijne verantwoording zal hebben ingezonden omtrent het Indisch drukpersreglement, en zoodra de Commissie gereed is daarover op nieuw rapport uit te brengen, is met groote meerderheid aangenomen. Dit is ons een aangenaam blijk, dat eene Nederlandsche Vertegenwoordiging niet met onverschilligheid een vergrijp tegen de vrije uiting van gedachten gadeslaat. Dit besluit, in verband met de aanneming der conclusie van de Commissie — die, hoe hoogst gematigd de woorden zijn — regtstreeks ten doel heeft den Minister tot verantwoording te roepen, wegens een uitgevaardigd reglement dat *met de wet in strijd* wordt geoordeeld, is inderdaad het voornaamste wat in de laatste bijeenkomst is verrigt. Dat besluit, behalve dat het van hooge belangstelling in de zaak deed blijken, moet te weeg brengen, dat elke poging om de aandacht van de kwestie af te leiden, of ze op de lange baan te schuiven, schipbreuk moet lijden."

»De Tweede Kamer zal *opzettelijk* vergaderen om de verantwoording des Ministers te hooren. Waarschijnlijk zal dit het eenige doel der bijeenkomst zijn. Onverdeelde aandacht kan alzoo aan de zaak worden gewijd. En waarlijk, de zaak verdient die."

»Wij spreken natuurlijk in de veronderstelling, dat de heer Mijer niet op misleiding is uitgeweest. Hij gaf te kennen, dat hem niets aangenamer zou zijn, dan zoo spoedig mogelijk gelegenheid te hebben zich *schriftelijk* te verantwoorden. Als die protestatie ernstig gemeend is, dan kunnen wij zeer spoedig zijn antwoord op het rapport der Commissie, en het nieuwe door hem te ontsteken licht verwachten. Bij dat licht zal de Commissie het reglement op nieuw onderzoeken en zeker niet lang laten wachten op nader rapport en nadere voorstellen."

— Men berigt ons van Bekasi 13 Mei:

Heden morgen is alhier ingestort een nog onvoltooid huis van bamboe met pannen gedekt, toebehoorende aan den luitenant der Chinezen Jong Soegoan, waardoor de inlandsche timmermansbaas Lesam, op dat oogenblik in het huis werkende, zware verwondingen en kneuzingen heeft gekregen. Gelukkig waren de vier onder hem werkende koelies afwezig, zoodat geen hunner door dat ongeval eenig letsel verkreeg. Lesam is ter verpleging naar het stadsverband te Batavia gezonden.

— Den 11 dezer heeft de Inlander Si-oen, wonende op het land Tjilingsie, zich door ophanging met een touw aan een mangaboom van het leven beroofd. Sedert lang verkeerde hij in een sukkelenden gezondheidstoestand, waaraan men dezen zelfmoord toeschrijft.

(1) Zie Java-Bode 2 Mei jl., No. 35. *Nederland.*

Door de regering is dezer dagen magtiging verleend tot de wederoprigting, voor rekening van den lande, van de vroeger bestaan hebbende, doch, sedert de intrekking der missie van het Nederlandsch zendelinggenootschap aldaar, te niet gegane achttien scholen voor inlandsche christenen op het eiland Rotti en van vijf dergelijke scholen op het eiland Timor.

Hierdoor zal de gelegenheid bestaan om aan ruim 2500 kinderen, die thans op de genoemde eilanden van alle opleiding verstoken zijn, weder het noodige onderwijs te verschaffen.

Palembang. — De berigten uit dit gewest loopen tot 6 Mei.

Ter hoofdplaats heerschte steeds de mazelen.

Aan de gevolgen van die ziekte zijn 78 personen overleden. Na afloop van de mazelen ontwikkelt zich eene kwaadaardige buikziekte, die velen ten grave sleept. De bladeren en wortelen van zekere, hier aanwezige heester, *semboeng* genaamd, worden met vrucht als geneesmiddel voor deze ziekte aangewend; onvoorzigtigheid van de lijders is veelal oorzaak van hunnen dood.

In de divisie Ogan-Ielier werd veel geklaagd over verwoestingen, door tijgers aangerigt. Men heeft last gegeven om vallen te zetten, maar tot dus ver heeft zulks niet gebaat.

Eenige inlanders werden hier verslonden door crocodillen; op deze dieren werd ijverig jagt gemaakt, met dat gevolg dat velen derzelven gevangen en afgemaakt zijn.

In de divisie Kommering Ielier is de rijstoogst gunstig afgeloopen.

In de divisie Ogan Oeloe neemt de welvaart onder de bevolking toe.

Onophoudelijk komen ter hoofplaats Tebing-Tinggi menschen uit de Ampat Lawang om rijst te koopen. De aanvoer van rijst is daar zeer toegenomen; de picol kostte er ongeveer *f* 5 1/3 zilver.

In de Goemay-Oeloe bleef nog eenige onrust heerschen.

(*Jav. Cour.*)

Soerabaija, 9 Mei. Men berigt ons van Pasoeroean dat op eene noodlottige wijze is overleden de Heer *A. Wiederholdt*, suikerfabriekant aldaar. Genoemde heer begaf zich ll. Zondag naar zijne fabriek Kloerangan en amuseerde zich als naar gewoonte met een Casuaris, die van jongs af aan, gedurende eene reeks van jaren aan zijne liefkozingen gewoon was doch hem nu op eene dusdanige wijze aangreep, dat hij aan de gevolgen van eene bekomene woud aan het kakenbeen, Dingsdag den 5den dezer bezweek. De heer W. heeft heeft zich gedurende zijn dertigjarig verblijf de algemeene achting van Pasoeroeansch ingezetenen weten waardig te maken, getuige daarvan de groote deelneming die men bij zijne begravenis aan den dag heeft gelegd.

— Van Modjokerto berigt men ons:

Dingsdag jl. is eene wagen met 2 kinderen en 3 javaansche bedienden, komende van Modjosarie, bij het weder oprijden van den oever der kalie Bangsal, omvergeslagen; gelukkig hebben geen der daar in zijnde personen eenig letsel bekomen, alleen de wagen is zwaar beschadigd.

Wenschelijk zoude het zijn om de brug daar ter plaatse, die vóór een paar jaren door een banjir is weggeslagen, door een nieuwe te doen vervangen, ten einde meer dergelijke ongelukken, welke daardoor zouden kunnen ontstaan, te voorkomen, daar men niet mag veronderstellen dat men er altijd men den schrik en een gebroken wagen zal afkomen.

S. N. en A. Blad.

Laatste Berigten.

Dagbladen uit Europa, tot den 26 Maart loopende, ontvangen, behelzen de volgende berigten:

ENGELAND.

Londen, 26 Maart. Groote toebereidselen tot het spoedig vertrek van eene zeer sterke zee- en landmagt naar Canton vinden hier plaats. De graaf van Elgin zal als buitengewoon plenipotentiaris, met algeheele volmagt voor vrede of oorlog, naar China afreizen. Men verwacht echter weinig van zijne pogingen, alvorens de krijgsmagt hem den weg daartoe eenigzins gebaand heeft. De benoeming van lord Elgin wordt ten zeerste toegejuicht. Hij toch was de man, die een grooten naam verwierf in Canada, welk land door hem in opstand gevonden en, als de meest bloeijende en rustige provincie van het rijk, verlaten werd. Zijn naam wordt met den grootsten eerbied en achting genoemd. Hij bragt ook het beroemde tractaat van den wederzijdschen handel tot stand.

De geheele magt wordt berekend 10,000 man sterk te zullen zijn. Zij zal onder het opperbevel van den luitenant generaal Ashburnam staan en naar gissing, omstreeks de maand Julij, op de Canton rivier vereenigd zijn.

Tusschen Frankrijk en Engeland is geen tractaat of overeenkomst, betrekkelijk den Chineschen oorlog geteekend, doch zijn alleen nota's deswegens gewisseld. Frankrijk zal geene landmagt derwaarts zenden, doch twee escaders, het eene onder admiraal Guerin, het andere onder admiral Genouilly, doen vertrekken.

FRANKRIJK.

In Parijs loopen verschillende nadeelige geruchten omtrent den graaf de Morny, en zijn verlengd verblijf te St. Petersburg wordt toegeschreven aan de meening, dat Louis Napoleon weldra zijn spel zal hebben uitgespeeld. De graaf heeft verschillende aankoopen in de nabijheid van St. Petersburg gedaan, en blijft alleen (naar men zegt) aldaar ambassadeur, dewijl het gevaarlijk zonde zijn, hem te beleedigen. Bijaldien hij zulks verkoos, zoude hij nadeelige zaken kunnen openbaren. Zijn naam wordt zelden op de Tuilerien genoemd, en alsdan worden er zeer beteekenisvolle blikken gewisseld.

— Een Fransch priester, de abt Belloc, die eenige dagen geleden van Marseille te Lyon aankwam, trekt, bij zijn verschijnen op de straat, aller aandacht tot zich, zoowel om zijn verminkt uiterlijk, als om de daarmede in verband staande geschiedenis. Hij was een der vijf missionarissen, die waren uitgezonden, om het Evangelium te prediken aan de woeste stammen van Penang Kron, aan de grenzen van het Chinesche rijk, nabij de monding van de rivier Tchon-Kiang. Zijn vier mak-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 16 Mei 1857, No. 39.

kers werden onthoofd en hij zelf zoude, nadat hem de ooren, neus en regterhand waren afgesneden, hetzelfde lot hebben ondergaan, bijaldien hij niet door Engelsche zeelieden gered ware.

DUITSCHLAND.

Alle diplomatieke betrekkingen tusschen Oostenrijk en Sardinie zijn afgebroken, Oostenrijk heeft den Sardinischen ambassadeur te Weenen zijn afscheid gegeven en zijn eigen ambassadeur bij het Sardinische hof, in weerwil der vertoogen van Franrijk en Engeland, teruggeroepen.

Het congres over de Neuschatelsche kwestie houdt thans te Parijs zitting, doch niets is van zijne besluiten uitgelekt, dan alleen dat de koning van Pruissen grooten tegenzin koestert, om aan de voor hem door den keizer van Frankrijk gemaakte voorwaarden toe te geven.

— Men schrijft uit Berlijn:

De schikking der Neuschatelsche kwestie ontmoet nieuwe moeijelijkheden, daar de agnaten of jongere takken van het Pruissische koningshuis weigeren, om in het afstaan van het prinsdom toe te stemmen. Zonder hunne toestemming is de afstand door den koning van niet de minste waarde.

DENEMARKEN.

Van Koppenhagen wordt medegedeeld, dat aldaar op den 15 Maart de overeenkomst, betreffende de afschaffing der Sondregten, door alle daarbij belanghebbende magten geteekend was. Dezelve zal van af den 1 April van kracht zijn voor alle schepen, die den Sond en de Belten doorzeilen.

RUSLAND.

Groote toebereidselen tot een beslissenden veldtogt tegen de Circassiërs worden in dit rijk gemaakt. Een leger van 100.000 man zal tegen dien vijand, die jaarlijks een derde gedeelte van het Russisch leger verslindt, en met wien de oorlog sinds vijftig jaren gevoerd wordt, optrekken.

— Berigten van Tiflis melden, dat het Russische leger eenige voordeelen op de Circassiërs behaald heeft. Het blijkt dat Rusland meer dan Engeland gedaan heeft voor de oprigting van telegrafen in Indië. Naar luidens geloofwaardige mededeelingen, is eerstgemeld rijk bezig, eene linie van Nicholaieff, over de Caspische zee, naar Ispahan en Herat daar te stellen.

SPANJE.

Generaal Prim is, wegens insubordinatie, tot zes maanden gevangenis veroordeeld. Hare Majesteit heeft echter die straf in zes maanden verblijf in de stad Alicante veranderd.

ITALIE.

In de Romeinsche legatiën hebben nieuwe arrestatiën plaats gevonden en de grootste onrust heerscht te Napels, alwaar het Zwitsersche legioen met een groot aantal nieuwe recruten vermeerderd is. Naar Sicilie zijn talrijke versterkiugen afgezonden, en men wil dat de voornaamste communicatiewegen aldaar door gewapende benden bezet zijn.

— De staat der zaken te Palermo is allertreurigst. De koning van Napels heeft bevolen, dat de staatkundige gevangenen zouden gepijnigd worden met een daartoe door den commissaris Baiona uitgevonden instrument. Het volk houdt zich schuil op het gebergte en het eiland is onrustig.

TURKYE.

Het *Journal de Constantinople* deelt mede, dat in Perzie een burgeroorlog is uitgebroken. De bevolking der noord-westelijke provinciën, even als in die van het zuid-westen zijn in vollen opstand en de tegen de Affghanen opgetrokken troepen zijn aan het muiten geslagen.

— Het escader van admiraal Lyons had den 16den Maart nog den Bosphorus niet verlaten. Het lag tegenover Constantinopel ten anker.

MAROCCO.

Een berigt van Tangiers deelt mede, dat de troepen van den keizer van Marocco door eenige vijandige stammen zijn aangevallen. De keizer heeft zijn zoon afgezonden, om ze terug te dringen en hij zelf is tot meerdere zekerheid naar Fez getrokken.

NOORD-AMERIKA.

Londen, 26 Maart. Ons nieuws uit Amerika is tamelijk bevredigend. De heer Buchanan is als president geinstalleerd en zijne inaugurale redevoering luidde zeer bedaard en redelijk. De zamenstelling van zijn cabinet vindt hier echter weinig bijval, vooral niet de benoeming van zijn eersten minister, generaal Cass, die een hevig voorstander van Monroe's staatkunde en een bittere vijand van Engeland is en tevens eene persoonlijke veete tegen lord Clarendon koestert. Lord Napier, onze nieuwe ambassadeur te Washington, is door de kooplieden van New-York zeer hartelijk ontvangen geworden.

— Het nieuws uit Centraal Amerika is zeer tegenstrijdig, sommigen stellen Walker als geheel verloren voor, anderen daarentegen beweren, dat hij de Costa Ricanen verslagen heeft.

ZUID-AMERIKA.

De opstand in Peru slaagt volkomen; de insurgenten hebben Curco en Cosme ingenomen. Slechts Lima, Galloo en een gedeelte der vloot houden alsnog de zijde van Castilla. Hij heeft eene belooning van 500,000 dollars uitgeloofd voor de herneming der schepen, welke zijne zijde hebben verlaten.

NEDERLAND.

Door Z. M. den Koning is aan ieder der bouwlieden H. Vulders, J. Vulders, C. Vulders, L. van den Berk, A. van den Berk en L. van de Meerakker, toegekend eene gratificatie van *f* 10, als blijk van HD. tevredenheid voor de cordate wijze, waarop zij de boosdoeners, die zich ten huize van de weduwe der Kinderen te St. Oedenorde, in Noord-Braband, hadden schuldig gemaakt aan diefstal met braak, onder bedreiging met moord en brandstichting, hebben achternagezet en een hunner in handen der maréchaussée overgeleverd, terwijl ook de drie andere aanvankelijk ontvlugte booswichten spoedig daarna zijn opgespoord en aangehouden.

Vlissingen, 18 Febr. Met betrekking tot de ongelukkige Maleijers, beschuldigd van poging tot oproer en begane brandstichting, aan boord van het nederl. koopvaardijschip *Twenthe*, met Z. Ms. fregat *Prins Alexander der Nederlanden* van Padera gevankelijk herwaarts gevoerd, en gisteren per lands vaartuig naar Rotterdam aan de justitie uitgeleverd, verneemt men, dat die rampzalige misdadigers zich aan boord uiterst zachtmoedig, vreedzaam en zeer geschikt hebben gedragen, dat zij ten hoogste gevoelig en dankbaar waren voor de menschlievende behandeling, die onze brave zeelieden hun deden ondervinden. De mandoor of hun opperhoofd, was door een pistoolkogel, aan boord van het schip *Twenthe*, getroffen, en droeg die kogel nog in zijn ligchaam. Ervaren zeelieden, met de geaardheid der Javanen bekend, zijn niet vreemd van het denkbeeld, dat welligt harde bejegening, hoon of mishandeling, hen in dien staat van woede hebben gebragt, die hen tot zulk een ontzettend vergrijp hebben doen besluiten.

Harderwijk, 21 Febr. Gisteren avond hebben eenige militairen in een koffijhuis en logement den boel stukgeslagen en de glazen ingeworpen; welk tumult echter door spoedige hulp, zoo van burgerlijke als militaire overheden en wachten, werd bedwongen. Naar men verneemt zijn de voornaamste belhamels gevat en was het eene zamenspanning, ter oorzake dat de waardin tegen gemelde militairen eenige beleedigende uitdrukkingen had gebezigd.

— Bij den minister van financiën is ontvangen een naamlooze brief, gedagteekend Leiden den 19 Febr., met de volgende woorden: »wegens aan het land verschuldigde, doch te goeder trouw niet voldane successie- en andere regten," te weten: in bankbiljetten *f* 140, in muntbiljetten *f* 160, een coupon Rusland *f* 50 en in gereed geld *f* 7, te zamen uitmakende eene som van *f* 357.

ENGELAND.

— Men leest in de *Morning Advertiser*:

Op den 26 Februarij had te Chesterfield, de aanstootelijke plegtigheid van een doop van Mormonen plaats. Digt bij die stad loopt het riviertje Rother, waarover een brug geworpen is, Stoney Bridge genaamd. Meer dan 150 personen (waaronder verscheidene vrouwen) wachtten op den oever de verschijning af der dweepzieken, die gedoopt moesten worden.

Ten 8 ure des avonds daalde een man, zeer ligt gekleed, in de rivier, die niet zeer diep is, af en plaatste zich onder den boog van de brug, om de nieuwelingen te doopen. Weldra verschenen verscheiden mannen, en begaven zich naar de rivier [illegible] aantal vrouwen, dat op den oever der rivier verzameld was.

De priester dompelde den bekeerde in het water hem toevoegende: »ik, daartoe gezonden door Jesus Christus, doop u tot vergeving uwer zonden in den naam van den vader, des zoon en des heiligen geestes." Wanneer nu de gedoopte uit die indompeling te voorschijn komt, gebeurt het dikwijls, dat hij door het water niet zien kan en in zijne verwarring den priester aangrijpt en beiden rollen dan, onder het gelach der nieuwsgierigen, in de rivier.

Wij kunnen het niet van ons verkrijgen, om de indompeling der vrouwen te beschrijven. Zulke tooneelen zijn te onzedelijk en aanstootelijk en vooral onbegrijpelijk in den tijd, dien wij beleven.

— De Engelsche justitie heeft dezer dagen beslist, dat het huwelijk van een protestantsch geestelijke, die zich zelven had getrouwd, echt en naar behooren gesloten was.

Londen, 20 Febr. Eergisteren middag heeft in eene steenkolenmijn nabij het Wombwellstation van den Zuid-Yorkshire spoorweg, eene vervaarlijke gas-ontploffing plaats gehad, waarbij de vlam meer dan 20 ijards boven de opening der mijn oprees. Van de 166 arbeiders, die zich op het oogenblik der ontploffing beneden be vonden, konden slechts 16 en dan nog in meer of minder deerniswaardigen toestand worden gered.

— Nadere berigten, aangaande het verschrikkelijke ongeluk in de steenkolenmijn nabij Barnsleij, melden, dat, door de ontploffing der gaslucht, nog meer menschen zijn omgekomen dan in het eerst werd gedacht, bedragende dit getal waarschijnlijk 170. Men heeft alle openingen der mijn toegestopt, ten einde den brand te blusschen. Eerst daarna zal men de lijken naar boven kunnen halen.

BELGIE.

Antwerpen, 10 Febr. Men deelt ons eene daad van moed en tegenwoordigheid van geest van een veertienjarig meisje mede, die door de edelste belangloosheid werd bekroond. Eenige dagen geleden waagden zich drie kleine jongens op het ijs in de grachten van den Citadel. Op eene plaats gekomen, waar het ijs niet sterk was, verdwenen zij allen drie en zonden ontegetwijfeld verdronken zijn, zonder de zelfopoffering onzer jeugdige heldin. de eenige getuige van dit voorval. Haar boezelaar losmakende, schoof zij. met het verstandigste overleg en de meeste koelbloedigheid, op den buik over het ijs tot aan het noodlottige gat, wierp. daar gekomen, dien jongens haren boezelaar toe, die denzelven grepen, en hield hen aldus boven water, tot dat er hulp toesnelde, om hen aan dien gevaarlijken toestand te ontrukken. Op die wijze redde zij het leven dier drie jeugdige onvoorzigtigen, en voor die moedige en zelfopofferende daad op het stadhuis ontboden, wees zij bepaald iedere geldelijke belooning van de hand.

Zij, die zich op die edele wijze heeft onderscheiden, heet Isabella Gilade en is de dochter van een kleedermaker.

— De stad Namen heeft laatstelijk het privilegie der gazverlichting aan de maatschappij, die dezelve sedert jaren bezat, ontnomen en aan eene andere toegekend. De oude maatschappij beweert nu, dat de stad het regt niet heeft, haar de bevoegdheid te ontnemen, om gebruik te maken van de gemeentewegen, tot het verlichten der particuliere huizen; de nieuwe maatschappij, van haren kant, beweert in het bezit te zijn van het monopolie en schorst hare werkzaamheid, zoo lang haar die wegen, niet vrij van alle andere toestellen dan de hare, wordt overgeleverd.

De stad heeft beide Maatschappijen gedagvaard, de oude om hare toestellen weg te nemen, de nieuwe om de hare te leggen.

Intusschen is de stad door die verwikkelingen in duisternis gedompeld; in de straten zijn geen lantaarns en de openbare gebouwen, zoo wel als de inwoners, zijn genoodzaakt, weder toevlugt te nemen, tot de minder aangename wijze van verlichting onzer voorouders, olie en kaarsvet.

— Te Antwerpen is eergisteren van een zoon bevallen mevr. Scholte, geb. Gheysens, van welk kind, behalve de moeder, ook de grootmoeder (mevr. Gheysens), de overgrootmoeder (mevr. Wellens) en de over oudgrootmoeder (mevr. van Bombergen) nog in leven zijn, zoodat de laatste haren afstammeling in het vijfde geslacht aanschouwt.

Heurne, 5 Maart. Zekere Beatrice Maes, weduwe Ketel, molenaarster en landbouwster alhier, maakte zich heden schuldig aan kindermoord. Het oogenblik benuttigende, waarop hare beide andere kinderen waren uitgegaan, greep de ongelukkige moeder een mes en bragt daarmede drie hevige slagen toe op het hoofd van haar jongste zoontje, 2 jaren en acht maanden oud, waardoor het bekkeneel doorkliefd en het kind onmiddelijk gedood werd. Daarna vloog de weduwe Ketel de deur uit en liep naar de Schelde, om zich te verdrinken. Door eenige personen, op haar oplettend geworden door den staat van verwildering, waarin zij zich bevond, aangehouden, lag zij dadelijk de bekentenis der door haar begane misdaad af, waarna zij aan de gendarmerie werd overgegeven, naar Gent vervoerd en ter beschikking van den procureur des Konings gesteld. Men zegt dat de weduwe Ketel, tot eene zeer gegoede familie behoorende, sedert het overlijden van haren echtgenoot, nu eenige maanden geleden, vele blijken van geestverbijstering heeft gegeven, waaraan het begaan dier misdaad wordt toegeschreven.

FRANKRIJK.

Men leest in de *Indicateur* van Montargis:

Verscheidene dagbladen hebben voorvallen medegedeeld, de strekking hebbende, om het gebruik van dassen of van een stuk zwarte zijde, bij aanvallen van vallende ziekte (Epilepsie) gemeenzaam te maken. Ook hier heeft dezer dagen zoo iets plaats gehad.

Op eene openbare verkooping, werd de afslager, te midden zijner werkzaamheid, onverwacht door een toeval dier ziekte, overvallen. Na een oogenblik verwarring vroeg de Griffier, die de verkooping hield, aan een persoon, om de zwarte das, die deze droeg. Men [illegible] ruchtig adem gehaald of, beter gezegd, geproest te hebben, stond hij op en begon dadelijk weder zijn werk met den uitroep: »Hoeveel? Niemand meer!!!

Dit middel kan niet alleen gebezigd worden, als de kracht der toevallen brekende, maar ook als geneesmiddel, daar het, naar men zegt, het veelvuldige der aanvallen sterk vermindert.

— De *Arend* van Toulouse deelt een gaauwdievenstreek mede, waarvan een der voornaamste winkeliers in die stad het slagtoffer is geweest, aantoonende dat de gaauwdieven in de provincien beter geheugen dan vindingrijken geest bezitten, alzoo eene dergelijke streek, reeds veertig jaren geleden, voor de eerste maal te Parijs werd gespeeld.

Eene smaakvol gekleede dame, zegt dat dagblad, kwam, eenige dagen geleden, in een voornamen winkel, alwaar zij zich verscheidene voorwerpen, meer of min noodig tot het toilet eener vrouw naar de mode, deed voorleggen. Een fraai rijtuig wachte haar voor de deur, alleen naar het schijnt met het doel, om vertrouwen in te boezemen.

De inkoopen waren geschied en de rekening opgemaakt. Wel! zeide de groote dame, zend een uwer bedienden met mij; het geld zal hem te mijnent betaald en hij met het rijtuig teruggebragt worden.

Een der bedienden wordt daarmede belast; hij klimt in het rijtuig en voort ging het in gestrekten draf, tot aan een aanzienlijk huis; de deur werd geopend; men trad een salon binnen en een man, met een zeer eerbiedwaardig voorkomen, kwam de dame en den jongen bediende te gemoet.

Belast u met mijnheer, zeide de dame; ik kom dadelijk terug en zij vertrok. Twee minuten later hoorde men het geratel van het rijtuig op straat. Met den persoon, dien hem zeer naauwkeurig opneemt alleen gebleven, wordt de winkelbediende ongeduldig — Wees zoo goed mij te betalen, zeide hij. — Waarvoor? — Wel! voor de sjaals, zijden stoffen, gij weet wel. — Wees bedaard, mijn vriend; was het antwoord, ik sta borg...— Waarvoor? — Voor uwe genezing; wees bedaard.

De winkelbediende vermeende met den hofmeester eener groote dame te spreken en hij had Dr. D..... den geneesheer van het krankzinnigengesticht voor zich. Alvorens hare inkoopen te gaan doen, had de dame een bezoek bij dien geneesheer afgelegd en hem om raad en verpleging voor haren jongsten broeder verzocht. Zij gaf daarbij den doctor alle bijzonderheden op der ziekte, die, naar zij zeide, hare gansche familie in droefheid dompelde. De jongeling beeldde zich in bediende bij een grooten winkelier te zijn en vroeg onophoudelijk om betaling voor sjaals en zijde, die hij zeide voor zijn meester verkocht te hebben. De heer D..... dacht met een krankzinnige te doen te hebben en wilde hem als zoodanig behandelen. De bediende vroeg om geld, de docter wees hem eene kamer aan. De jongeling werd driftig, schreeuwde uit al zijne magt en zijne boosheid bevestigde den geneesher in zijne gedachten. Hij twij-

felde niet meer en wilde hem reeds een stortbad doen toedienen. Eindelijk vroeg de bediende om papier en pennen en stelde den geneesheer voor aan zijn meester te schrijven. De geneesheer liet zich overtuigen in de hoop een nieuw ziekteverschijnsel te zullen ontdekken. De brief werd geschreven en verzonden en een halfuur daarna kwam de winkelier zijn bediende terug eischen. Intusschen werd de schoone dame niet terug gevonden en ongetwijfeld heeft zij dien tijd benuttigd, om de stad te verlaten.

— Te Rochelle was, op den 16 Februarij, in den namiddag van drie tot zes ure, een luchtverschijnsel zigtbaar, dat zich hoogst zeldzaam in de ver van de noordpool gelegen streken voordoet, ofschoon het in de meteorologie zeer goed bekend is.

Aan den hemel vertoonden zich op het genoemde tijdstip drie zonnen, dat wil zeggen de zon en twee harer weerschijnsels. Zij stonden alle drie in dezelfde lijn, de zon in het midden. Zooals van zelve spreekt waren de beide weerschijnsels minder schitterend dan de zon.

— In den winkel van Picault, rue Dauphine, waar Verger zijn catalaansch mes had gekocht, kwam gisteren een jong mensch van een zeer fatsoenlijk voorkomen en vroeg naar een dolkmes. Verschillende soorten werden hem gewezen; hij koos een der hem aangeboden messen en betaalde den daarvoor gevraagden prijs van zeven francs. Na zijnen vinger even over het scherpe te hebben laten gaan, verzocht hij het mes nog wat aan te zetten. Dit geschiedde, en terwijl de jongman op het mes wachtte, onderhield hij zich zeer kalm en zelfs opgeruimd met den winkelier, en sprak o. a. over personen, die scherpe werktuigen koopen met een misdadig oogmerk, terwijl hij zeide dat »hij voor zich God dank geen kwaad voornemen had." Het mes werd hem teruggebragt, hij probeerde het op nieuw, vond het goed en stak het zich onmiddellijk in de borst. In zijn bloed badende viel hij in den winkel neder. Geneeskundige hulp werd ingeroepen, de policie verscheen, en de in zulk eene omstandigheid onvermijdelijke maatregelen werden genomen. Bij onderzoek bleek dat de ongelukkige, genaamd Théophile M., candidaat in de natuurkundige wetenschappen is; het schijnt dat hij niet bemiddeld was, ofschoon hij les gaf en bij eenige instituten werkzaam was. In zijne woning werden getuigschriften gevonden, die blijk geven van zijnen ijver en goed gedrag. Hij was overigens van een zeer verhitte verbeeldingskracht en maakte verzen, die het kenmerk dragen van een zieken, overspannen geest, die in geen maatschappelijke betrekking kalmte en rust kon vinden. De dichter-zelfmoordenaar bevindt zich thans in het gasthuis la Charité en wordt toevallig verpleegd in de zaal St. Jean en op hetzelfde bed waar Hégésippe Moreau stierf, wiens werken, zoo als men weet, een lied bevatten, geïmproviseerd bij een déjeûner, waar al de gasten eenparig eene poging tot zelfmoord hebben gedaan. Men weet nog niet of Théophile M. aan de gevolgen der wond zal bezwijken.

— Van eene goed onderrigte zijde, worden bijzonderheden medegedeeld omtrent een voorval te Beijruth, dat ernstige gevolgen kan hebben. De Pacha, die wapenen moest doen ontschepen, had daartoe de aldaar gevestigde Franschen gedwongen hulp te verleenen en, op hunne weigering, om aan dezen willekeurigen eisch te ~~voldoen~~ dit berigt waarheid bevat, zal onze regering gewis niet in gebreke blijven, voor deze ongepaste handelwijs voldoening te eischen.

— De top van den Chimborazzo is, zoo al niet geheel bestegen, toch volkomen bestijgbaar. Toen A. v. Humboldt, met zijn vriend Bonpland, op 23 Junij 1802 den Chimborazzo, die toen voor den hoogsten berg der aarde gehouden werd, beklimmen wilde, moest hij ter hoogte van 5909 el omkeeren, daar een rotsmuur hem onovorkomelijk toescheen. Ook Boussingault, de tweede die de beklimming beproefde, kwam 16 Dec. 1831 slechts tot 6004 el, dus nog 95 el hooger dan v. Humboldt. Het *J. des Débats* van 18 Febr. deelt een brief van den Franschen reiziger Jules Remij mede, die, in gezelschap van den Engelschen reiziger Brenchleij, 3 Nov, 1856, den berg van eene andere zijde besteeg en ofschoon geheel en al door digte wolkensluijers omhuld en door een hevig onweder tot den terugtogt genoodzaakt, evenwel tot op eene hoogte van 6543 ellen — de berg is volgens Humboldts trigonometrische meting 6544 ellen hoog — geraakte en aldaar een vuur aanmaakte. Of Remij volkomen den top bereikte, kan twijfelachtig zijn, maar dat deze thans bereikt kan worden, is zeker. De luchtzuil was op die hoogte nog volkomen tot het ademen toereikend, de kortademigheid en de anders, bij het opstijgen van zulke hoogten, gewone verschijnselen, werden, zoo als Remij uitdrukkelijk meldt, noch door hem, noch door zijn medegezel waargenomen.

DUITSCHLAND.

Weenen, 23 Febr. De R. C. geestelijkheid gaat voort met eene zeer gestrenge toepassing van de regten, welke haar, ten aanzien van de ter aarde bestellingen, bij het laatstelijk gesloten concordaat, zijn toegekend. Als een bewijs daarvan kan dienen het gebeurde met het lijk van een Oostenrijkschen staf-officier, die de Protestantsche eeredienst belijdende, op reis naar Moravie, onverwachts is overleden. Deze hoofdofficier bezat goederen in dat land en op dezelve een eigen familiegraf. Men heeft het lijk daarin ter aarde willen bestellen; doch de geestelijke, daar ter plaatse aanwezig, heeft zich daartegen verzet, omdat dit graf oorspronkelijk was bestemd voor lijken van belijders der R. K. godsdienst en deze daarin waren begraven. Men heeft zich tot den bisschop van het kerspel, graaf Schaffgotsch, te Brünn, gewend, doch deze heeft den geestelijke in het gelijk gesteld, zoodat het lijk, hetwelk inmiddels in eene herberg was nedergezet, niet in het familiegraf, maar ergens anders op het landgoed is ter aarde besteld.

— Te Berlijn zijn officiele berigten uit Montevideo van 25 Dec. ontvangen, dat Prof. Burmeister drie weken te voren aldaar was aangekomen en reeds zijne reis naar de Negro ondernomen had. De geleerde reiziger zal, op zijn togt door de Argentijnsche provincien, ook den beroemden reiziger, thans reeds 83jarigen Bonpland in Paraguay, bezoeken, die onlangs in een schrijven aan een hooggeplaatsten vriend te kennen gaf, dat hij zich nog steeds met genoegen herinnerde aan de reizen, welke hij, nu voor meer dan 50 jaren, gezamenlijk met den Heer v. Humboldt gedaan heeft. Deze mijn oude vriend, schrijft de Heer Bonpland, telt thans 87 jaren en ik wensch van harte, dat hij even als ik nog eene beste gezondheid geniet.

Darmstadt, 22 Febr. Onlangs heeft zich te Worms, in dit groothertogdom, eene commissie gevormd tot oprigting van een gedenkteeken voor Luther in die stad, waar hij in 1521, met bekwaamheid en moed, de leer des Evangelies voor den algemeenen duitschen rijksdag verdedigde. Deze commissie heeft thans van de beijersche regering de officiële mededeeling ontvangen, dat koning Maximiliaan II uit eigen beweging een besluit heeft genomen, houdende dat al de dagbladen in Beijeren vrijheid hebben, in hunne kolommen de oproeping op te nemen van de commissie aan de protestanten, tot het geven van bijdragen, om tot het beoogde doel te geraken en dat al de protestantsche geestelijken in het rijk gemagtigd kunnen worden tot het openen van openbare inschrijvingen tenzelfden einde.

— De diligence van Verona in het Tyrolsche, werd dezer dagen, schrijft de *Augb. Zeitung*, des nachts digt bij Perona, door roovers aangevallen. Twaalf in getal, hadden zij touwen over den weg gespannen, om de paarden te doen vallen.

Eenige dier roovers zetten, den drie zich in de diligence bevindenden reizigers, twee officieren en een joodschen koopman, het pistool op de borst en dwongen hen, al hun geld en de voorwerpen van waarde, die zij bij zich hadden, af te geven, terwijl de overigen het rijtuig plunderden.

Gelukkig dat de conducteur zich dadelijk met de sleutels van de brievenmail had weten te verbergen, en de komst van gendarmen en andere rijtuigen joeg de roovers op de vlugt, alvorens zij eene ijzeren geldkist, *f* 40,000 inhoudende, hadden kunnen openbreken. De jood verloor ter dier gelegenheid ongeveer *f* 2000 en de officieren hunne degens.

RUSLAND.

Bijzondere berigten uit Polen melden, dat het gerucht, alsof het hoofdkwartier van het Russische leger aan den Caucasus van Tiflis naar Erivan was verlegd, of ten minste derwaarts zoude worden overgebragt, welk gerucht nog al eenig opzien had gebaard, zich niet heeft bevestigd. Het lijdt geen twijfel, of een dergelijke maatregel zoude, bij de tegenwoordige spanning tusschen Perzie en Engeland, eenige staatkundige beteekenis hebben gehad, doch tot heden toe is die spanning nog niet tot de hoogte gekomen, dat Rusland zich verpligt kan en moet rekenen om, naar luid der tractaten, de Perzen te hulp te komen. Men heeft intusschen aan de Russische zijde niet stil gezeten, maar onderscheidene militaire maatregelen genomen, om in de toekomst voorbereid te zijn voor die verwikkelingen, welke kunnen ontstaan bij het uitbreken van eenen duurzamen krijg in Azië. Zoolang dit niet gebeurt en de vijandelijkheden aan den Caucasus niet ophouden, zal Tiflis wel de hoofdzetel blijven van het Russische militaire en burgerlijke gezag in dat oord.

— Volgens het verdrag tusschen Rusland en China, van 14 Jan, 1728, heeft Rusland het regt eene geestelijke zending te Peking te onderhouden. Deze zending heeft reeds vele belangrijke werken in het licht gegeverdere geestelijke en wereldlijke leden. Als doel dezer zending wordt opgegeven de zorg voor het orthodoxe geloof bij de nakomelingen dier Russen, die in 1685 te Albasin aan den Amur gevangen genomen en naar Peking gebragt werden. De Russen beweren, dat zij het best met de Chinesche taal bekend zijn. In dit jaar zal eene nieuwe zending naar Peking vertrekken, om die, welke zich sedert 1849 aldaar ophoudt, af te lossen.

ZWITSERLAND.

Dezer dagen is te Genève, in den ouderdom van 85 jaren, overleden de Russische generaal Ostermann Tolstoij, dezelfde, die in het jaar 1813 met de Russische garde de bergengte van Kulm met de uiterste hardnekkigheid tegen de Fransche troepen, onder den generaal Vandamme, heeft verdedigd, die zelf daarbij een arm heeft verloren, en aan wien Duitschland, ten aanzien van deszelfs vrijheid en onafhankelijkheid, veel verpligt is geweest.

— Uit Neufchâtel wordt berigt, dat de royalisten aldaar zulke gesprekken voeren en zich zulke demonstratiën veroorloven, dat het hoofd van het gemeentebestuur het noodig heeft geoordeeld, bevel te geven sommigen hunner in verzekerde bewaring te brengen. Zelfs wil men, dat het bereids ingestelde onderzoek genoegzame aanwijzing heeft verschaft omtrent het denkbeeld eener nieuwe beweging, waarmede eenige heethoofden zwanger gingen. Welligt zijn die geruchten overdreven; zoo veel is echter waar, dat van wege de policie te Neufchâtel de strengste maatregelen worden genomen, en dat ten gevolge van de individuele manifestatiën, verscheidene hevige botsingen tusschen de burgers zijn voorgevallen.

— In een schrijven uit Bern van den 22 Febr., leest men het volgende: De besluiteloosheid van Pruissen, ter plaatse waar de onderhandelingen gevoerd worden (Parijs) om tot eene eindregeling der Neufchatel-aangelegenheid te geraken, wordt te Bern als een zeer gewigtig punt beschouwd. In een artikel, dat heden in de Berner Zeitung, het orgaan des heeren Stämpfli, is verschenen en dat diepen indruk maakte, wordt de meening geuit, dat, bij de teleurstelling, die de zending des heeren Kern heeft opgeleverd, het eedgenootschappelijk bewind het best doen kan door een der twee maatregelen te nemen, waartusschen men het de keus overlaat: of aan Pruissen een termijn te stellen, om zijne voorwaarden te doen kennen, of onzen buitengewone zaakgelastigde van Parijs terug te roepen. De neufchatelsche royalisten zetten hun woelen en werken op de grenzen voort, in weêrwil van de aan het fransche bewind hernieuwde eischen, dat aan die personen een vaste verblijfplaats mogt worden aangewezen, die zij niet mogen verlaten. Zij hebben al de sympathie verloren, die een zekere klasse der behoudende Zwitsers nog voor hen had. Naar het schijnt houden zij zich met niets anders bezig dan met het verspreiden van onrustbarende geruchten onder de naburige bevolking van Neuchatel. Bij voortduring ontvangt de bondsraad nieuwe adressen van in Amerika gevestigde Zwitsers, houdende betuiging van hunne gehechtheid aan hun vaderland. Onder de ingekomen stukken van dien aard behoort een schrijven uit Louisville, overgezonden door den zwitserschen consul te Washington, en waarin de onderteekenaren den bijstand van hunnen arm aanbieden als het noodig mogt zijn. Bij een ander adres uit Chicago bieden de Zwitsers, met de uitdrukkingen der hartelijkste deelneming en belangstelling, hunne personen en goederen aan. Te Saint-Louis hebben zestig Zwitsers zich laten inschrijven om, ingeval van oorlog, hunnen geboortegrond hulp te verleenen."

SPANJE.

In het begin van Februarij, ging een, in een dorp van Oud Castilie, aan den voet van het Asturische gebergte wonende, geneesheer te paard naar een naburig gehucht, om een zieke te bezoeken. Men waarschuwde hem, dat, ten gevolge van de vele in het gebergte gevallen sneeuw, een groot aantal wolven zich in de vlakte ophield en de reizigers aanviel. De geneesheer, moedig van inborst en met een sabel en geweer gewapend, sloeg geen acht op die waarschuwing. Op eenigen afstand van het dorp, dat hij verliet, werd hij echter werkelijk door een troep wolven aangevallen. Wat daarbij gebeurd is, weet men niet, maar den volgenden morgen, vond men de lijken van vijf dier dieren op den weg, langs welken de onverzaagde geneesheer was gegaan en talrijke bloedsporen, in verschillende rigtingen de vlakte doorkruisende, toonden aan, dat ook nog meerdere wolven gekwetst moesten zijn. Van den ongelukkigen geneesheer bleef op het slagveld niets over dan den regterarm, de sabel nog vasthoudende, waarmede hij zich verdedigd had. Het paard was ook geheel verslonden. De kleeding van den verslagene en het tuig van het paard lagen, druipende van bloed, hier en daar verspreid en alles toonde aan, dat het getal wolven, hetwelk den geneesheer had aangevallen, ontzaggelijk groot moet geweest zijn.

— Koningin Maria Christina heeft aan hare dochter, de regerende koningin Isabella II, een brief geschreven, waarin O'Donnell zeer wordt aanbevolen als de man, die geroepen en geschikt is, om aan de behoeften des lands te voldoen, en in staat om veel bij te dragen tot de bevestiging van het staatsbestuur. Isabella liet dien brief aan Narvaez lezen, en deze eerste minister moet daarop tot zijne gebiedster (?!) gezegd hebben, dat het voorzeker voordeelig voor de regering zou zijn, indien zij zich van den bijstand en de medewerking van den graaf van Lucena konde verzekeren. Het onderhoud liep af met de afspraak, dat aan O'Donnell de portefeuille van oorlog zou worden aangeboden. Een vertrouwd persoon werd daarna afgezonden, om O'Donnell te verzoeken weder in het cabinet te treden; de Maarschalk echter weigerde ten stelligste, en volhardde bij zijne weigering, ook toen men hem aanbood, dat hij zich naar welgevallen eene plaats in het cabinet kon kiezen. Vervolgens liet de koningin O'Donnell op het paleis ontbieden, om hem persoonlijk tot het aannemen van een ministerpost te bewegen; doch de maarschalk verklaarde, dat hij het met zijne grondbeginselen onbestaanbaar achtte, onder de tegenwoordige omstandigheden aan het verlangen der vorstin te voldoen. De audientie duurde een uur, en O'Donnells tegenstand was

— Indien men geloof mag slaan, aan een brief van Badajoz, zoo is, in een dorp dier provincie, op de volgende wijze een schat ondekt van 115,000 douros.

Eenige muilezeldrijvers hadden opgemerkt, dat de hond van een hunner, telkens als zij een zekere plaats voorbijgingen, den grond begon te krabben. Door nieuwsgierigheid gedreven, besloten zij te onderzoeken, wat het vernuftige dier toch daartoe bewegen mogt. Zij begonnen op die plaats te graven en vonden weldra twee kisten, dien schat inhoudende. Beide kisten waren in een mantel gewikkeld, die, even als een paar schoenen, die zij mede daarin vonden, bijna geheel vergaan was.

— Een Spaansch dagblad, de *Novedades*, schetst, op de volgende wijze, het karakter der Fransche, Engelsche en Duitsche vrouw: De Fransche sluiten een huwelijk uit belang, de Engelsche omdat het zoo gebruikelijk is, de Duitsche uit liefde. De Fransche vrouw bemint tot op het einde der wittebroodsweken, de Engelsche haar leven lang, de Duitsche eeuwig. De Fransche brengt hare dochter op het bal, de Engelsche in de kerk, de Duitsche houdt haar in de keuken bezig. De Fransche bezit geest en verbeelding, de Engelsche verstand, de Duitsche gevoel. De Fransche kleedt zich met smaak, de Engelsche smakeloos, de Duitsche eenvoudig. De Fransche babbelt, de Engelsche spreekt, de Duitsche oordeelt. De Fransche biedt eene roos aan, de Engelsche eene dahlia, de Duitsche een vergeet mij niet. De meerderheid der Fransche vrouw ligt in de tong, der Engelsche in het hoofd, der Duitsche in het hart. En de Spaansche vrouwen? O deze kunnen (zoo meent genoemd dagblad) de Fransche, Engelsche en Duitsche vrouwen ten voorbeeld dienen. Zij zijn in alles meesterlijk bekwaam, vooral echter daarin, den buit te lokken en te grijpen.

ITALIE.

— In Toscane schijnen toch de tegenstanders van het concordaat met Rome de overwinning behaald te hebben en de pauselijke gezant, die voor eenige dagen door den raads-president Baldasseroni een bepaald en regtstreeksch ontkennend antwoord daaromtrent ontving, moet zeer teleurgesteld zijn. Van de andere zijde is het aan de clericale partij gelukt, dat de gedichten van G. Giusti verboden en in beslag genomen werden.

— Als een bewijs, welken ongunstigen indruk te Napels de door de Oostenrijksche regering afgekondigde amnestie heeft gemaakt, kan men beschouwen de omstandigheid, dat het officiele Napelsche dagblad zich niet eens verwaardigd heeft, het bewuste stuk, dat voor den Keizer van Oostenrijk zoo eervol is, mede te deelen, in weerwil, dat de Oostenrijksche gezant aldaar, generaal Martini, reeds over dit verzuim geklaagd heeft.

GRIEKENLAND.

De Engelsche en Fransche troepen, welke den Piraeus bezet hielden, zijn den 28sten Februarij vertrokken.

Het Fransche gouvernement heeft besloten, dat deszelfs schuldvordering van de Grieksche regering aan

zal worden krijgsgescholden en de keizer heeft de geuit, dat al het aan Frankrijk verschuldigde geld worden besteed tot uitvoering van nuttige openbare …ken in de binnengewesten van Griekenland.

NOORD-AMERIKA.

Een Amerikaansch blad meldt, dat een echtpaar in het graafschap Oranje (in den staat New-York) leeft, welk sedert acht jaren geen enkel woord met elkander spreekt, maar overigens elkander goed verdraagt (…lligt juist omdat beiden geen woord spreken). De …en van dezen zonderlingen toestand is, dat zij voor …t jaren een huiselijken twist hadden en dat elk van beide echtgenooten te fier is, om het eerste woord te spreken.

— Een reiziger, met den spoortrein over de landengte van Panama, beschrijft in de volgende woorden den indruk, dien de daarstelling van dit grootsche en onwaardeerbare middel van gemeenschap op hem heeft gemaakt. De gedachte, om den St. Gothard of den Lucmanier met spoortreinen te zien overtrekken is mij toegeschenen niet meer onuitvoerbaar te zijn, wanneer ik de moeijelijkheden in aanmerking neem, welke bij het leggen van eenen spoorweg over de landengte van Panama moesten worden overwonnen. Deze baan is inderdaad een waagstuk; van den eenen Oceaan tot den anderen moest men zich door het kompas laten leiden. Moerassen, gelijk aan die van de Pontijnsche, werden droog gemaakt, stortvloeden afgeleid, rivieren met bruggen overtogen, gebergten omtrokken, opwaarts, neerwaarts, regts of links slingerende; doch steeds vooruitgegaan, tot dat op zekeren ochtend onverhoeds het gefluit der locomotief weergalmde in oorden, alwaar tot dus ver slechts het gehuil van wilde dieren was gehoord. In vier uren tijds leggen thans duizende reizigers eenen weg af, waartoe vroeger niet alleen verscheiden dagen, maar ontzettende kosten en onbeschrijfelijke vermoeijenissen werden vereischt. Doch, welk een spoorweg is deze! Ik verwonder mij minder daarover, dat de reizigers zich aan denzelven toevertrouwen, want eenmaal in den trein gezeten, blijft hun niets anders over dan zich onder Gods hoede te stellen, maar ik begrijp niet, dat er machinisten, stokers en conducteurs gevonden worden, die zich, voor hoeveel geld dan ook aan dagelijksch doodsgevaar willen blootstellen. Het wordt iemand naar om het hart, wanneer men de te passeren bruggen aanschouwt, die in ijzingwekkende hoogte, even als draden van een spinweb, heen en weder schommelen en op een los, door den regen steeds drassig gehouden moeras steunen. Hierbij moet met men echter in aanmerking nemen, dat de machinisten zeer langzaam rijden en hoogst genomen 12 mijlen in het uur afleggen, daarenboven den remschoen dikwijls gebruiken; desniettemin is onlangs eene zoodanige duivelsbrug onder eene locomotief bezweken en met dezelve in den afgrond gestort. De gemeenschap werd echter door dit ongeval niet lang gestremd, doordien de spindraad welras was hersteld. Een heir van Negers en Indianen, welke de Panama-spoorweg-maatschappij in dienst heeft, is onafgebroken bezig met het onderhoud en herstel der baan over hare gansche lengte. Het schouwspel van natuurschoonheden, waarmede het oog der reizigers zich vergast, laat zich door geene woorden beschrijven. Deze veelsoortige vulcanische vormen, deze weelderige plantengroei, waaronder de palm, de cactus bij duizenden, de wilde bananen bij millioenen voorkomen, deze eeuwen-heugende wouden met bloem- en vruchtboomen, dit alles en nog veel meer doen den reiziger versteld staan van verbazing en bewondering.

EGYPTE.

Een brief uit Cairo van 5 Febr. meldt het volgende: Gisteren avond zijn wij aan een verschrikkelijk ongeluk ontkomen. Bij later onderzoek is gebleken, dat eene zamenspanning was gevormd, om den geldtrein te vernielen, door het opbreken van de spoorstaven nabij deze stad, en, onder de verwarring van het verwachte vreeselijke ongeluk, de kisten met specie te rooven, welke 400,000 £ inhielden en met het stoomschip Pera uit Engeland waren aangebragt. De aanleg werd in tijds ontdekt en dien ten gevolge werden ongeveer 180 der booswichten opgespoord en in verzekerde bewaring genomen.

PERZIE.

Een dagblad deelt de volgende bijzonderheden omtrent het Perzische hof mede.

Het Perzische hof bewoont Teheran sedert 1765, terwijl tot dien tijd Ispahan de hoofdstad des rijks was. De souverein bewoont het prachtige paleis, hetwelk Kherim-Khan in 1772 bouwen en Feth-Ali-Shah prachtig herstellen liet. In den zomer is de hitte zoo groot, dat het verblijf in de stad lastig en gevaarlijk is, zoo dat alsdan het hof, van 1 Junij tot 30 Sept. in het dal van Gulahek, aan den voet van de bergen van Elijoorz kampeert. Al de gezanten, hooge personaadjes en de voornaamste bewoners der stad volgen het hof en eene ware stad ontstaat er alsdan onder de prachtige tenten, terwijl alle gewigtige zaken gedurende dit jaargetijde aldaar behandeld worden. De tegenwoordige Shah is een zachtmoedig, voorkomend man; hij leeft veel in zijn familiekring en bemint vooral zijne moeder, die het koninklijke *Auderuns*, d. i. bijzonder huis, bestuurt. Men noemt haar *Khanum*, d. i. zooveel als bij ons Koningin-weduwe. Zij is niet ouder dan 37 jaren, zeer schoon en ontvangt de gemalinnen der gezanten en voorname vreemde dames. Als geheimschrijfster en vertolkster, dient haar eene Fransche vrouw, welke te Parijs een …ieke…lijken Pers leerde kennen, diens godsdienst aan… en zijne gemalin werd. Bij openbare ceremonien draagt de Shah een zeer rijk, half Perzisch half Europeesch costuum. De beambten, zijne huis-officieren en alle voornamen dragen de hooge Perzische muts en het Persisch gewaad. De Shah heeft 5 kinderen en onlangs verloor hij zijn oudsten zoon. Behalve de Aziatische staten hebben Frankrijk, Engeland, Rusland en Turkije gezanten te Teheran; andere staten hebben handels-consuls in de voornaamste steden van het rijk. Of… Perzie veel van zijn voormaligen glans verloren heeft, is het desniettegenstaande nog steeds het magtigste rijk van westelijk Azie. Het bevat elf groote provinciën en eene bevolking van ongeveer 9 millioen zielen. Zijne geographische ligging verschaft het groot

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum	Naar
Mei.	6	Hollandsch	T. C Ross.		Batavia	5 Mei	Cocos Eilanden.
«	—	»	Paul Johan.	Hulsmojal	»	5 »	Amsterdam.
»	7	»	Euterpe	Kuipers	»	5 »	»
»	8	Fransch	Nicolas Cezard	P. Adam	Havre	24 Jan	Batavia.
»	10	Engelsch	Elizabeth Martin	Walter Caig	Liverpool	25 »	Singapore.
»	—	Amerikaansch	Snow Equall	Loyd	Manilla.	10 April	New-York.
»	11	Brem.	Bertha	Klamp	Singapore	27 »	»
»	—	Zwed	Amazone	A. Damberg	Melbourn	26 Maart	Batavia
»	12	Engelsch	Balnogwisp	Bravelle	Singapore	24 April	Liverpool.
»	—	Hollandsch	Admiraal Zoutman	Sprenger van Eyk	Zwataw.	6 »	Havana
»	—	Engelsch	Kata Caonie	A. Reigle	Singapore	2 Mei	Falmouth.
»	—	Amerikaansch	Cyclonel.	Churl. C Osgood.	Manilla.	10 April	Boston.
»	13	»	Witch	S. Hutlman.	Batavia	10 Mei	lek terug uit zee n. Bat.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum		Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum	Agenten
Mei.	12	Nederl. Indisch	bark	Asa Dulla	Goestie Samsodin	Bandjermassing.	21 April	D. N. Buys en co.
»	—	Amerikaansch	»	R. H Forbes	J. C. Ballard	Boston		Paine, Stricker en co.
»	—	Z. M.	stooms	Merapie	kapt. lt t/z v. Meeteren.	Palembang.	10 Mei	
»	13	Nederl Indisch	bark	Soedulhair	Sech Bargebe	Grissee	28 April	D. N. Buys en co.
»	—	» »	»	Pijlades	A. de Wolf	Samarang	10 Mei	Maclaine, Watson en co.
»	—	Bals.	schoen.	Doris	Peterzen	»	8 »	Mc Ewen en co.
»	—	Nederlandsch	bark	Maarten van Rossem	C J. Rijken	Rotterdam	27 Jan.	Haager en Schuurman.
»	—	»	»	Jhr. Mr. v. d Wal v. Puttershoek	Lammerts	Indramayoe	12 Mei	G. Suermondt en co.
»	—	Zweedsch	»	Flaningga	E. F Rogsla	Marseille	23 Dec.	Metzendorff, Wilmans en co
»	—	Engelsch	schoen.	Coquette	Luff	Singapore	4 Mei	Morgan, Melbourn en co.
»	14	Nederlandsch	bark	Afrika	Mannoruij	Amsterdam		Haager en Schuurman.
»	—	»	schip	Metalen Kruis	J. Hultman.	»		Jacometti en co.
»	—	Amerikaansch.	»	Witch		uit zee terug		Paine, Stricker en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum		Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei.	14	Nederl Indisch	stooms	Langen Lamongan.	T Deighton	Sam. en Soerabaya.
»	—	»	brik	Tartar.	Tan Ingok	Pecalongan.
»	13	Nederlandsch	bark	Estafette	A M Rietveld.	Soerabaya.
»	16	Zweed	»	Dygden	Pettersen	Zweden.
»	—	»	»	Julie	Zink	China.
»	—	Nederlandsch	fregat	Anna Digna	C Ouman	Tegal.
»	—	Nederl Indisch	bark	Arif Banjermaas.	Moh Ariep	Samar en Bandjermassing
»	—	Amerikaansch	schip	R. H. Torbes	J C. Ballard	Singapore.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsch	bark	Jan Hendrik	de Jong	China via Samarang	B. Kopersmit en co.
»	schip	Jan Daniel*	H. Hagers	Japan	»
»	bark	Louise*	Buys		»
»	»	Johannes Marinus	Verburgh		»
»	schip	Madura*	T. Draijer		Van der Burg, Vriesendorp en co.
»	»	Jonge Jan*	Pheiffer	Macasser	Landberg Bezoet de Bie en co.
»	schip	Louisa Jacoba Johanna*	Drayer	Hongkong	G Suermondt en co.
»	schip	Rotterdam*	Rusman qq.	Rotterdam	Reynst en Vinju.
»	schip	Amphitrite*	D Grim.		Haager en Schuurman.
»	bark	Maarten van Rossem*	P. F. Ryken,	Samarang.	»
»	»	Afrika	P. Mannouy	China	»
»	schip	Maria Catharina*	K Poel	Soerabaija	Hunter Houghton en co.
Nederl. Indisch	bark	Amsterdam*	J. Lehnhoff	Singapore	D. N. Buys en co.
» »	bark	Almansoor.	Said Alie bin Djien	Lampongs	»
» »	»	Pogoan Zephijr	Ong Kimling	Banka.	»
» »	»	Amana Tulbarie.	Sech Bonkok	Soerabaija	»
» »	»	Asaddulla*	Hoesin		»
» »	»	Soedulhair*	Sech Alie Bargebe		»
» »	»	Alnoer*	Sech Awab	Samarang.	B J. Jacobs.
» »	»	Sagaf*	Sech bin Lachman	Soerabaya	»
» »	»	Sera Elenora	D Schuymer	Samarang.	C. Bahre en G. Kinder.
» »	»	Ellen*	J. Winter	»	B. Kopersmit en co.
» »	»	Generaal Michiels	D de Wilde	Cheribon	Haager en Schuurman.
Engelsch	bark	Eblana*	D. Gillan		Hunter, Hughton en co.
»	brik	Victor*	Macdongal	Singapore.	Pitcairn, Syme en co.
»	bark	Margareth Connal*	J Miekle		Morgan, Melbouren en co.
»	schip	Eliza Thornton	Maxwoll.		Martin Dyce en co.
»	»	Hindostan*	L Bax		Maclaine, Watson en co.
Brem.	bark	Clemens*	A. F. Hunterman.		C. Bahre en G. Kinder
Zweed	brik	Curt*	C. A. Sundstrom	Zweden	Metzendorff, Wilmans en co.
»	schip	Flamingo*	E. F. Rogstadius	Cowes	»
»	brik	Prins Oscar	C A. Hartzell	Soerabaya.	G Suermondt en co.
Franch	schip	Nicolas Cezard*	Adam		»
»	bark	Johanna*	Wetzel	Singapore.	C. Bahre en G Kinder.
Hamburgsch	schip	Neumuhlen*	J. H A. Heuer		Metzendorff, Wilmans en co

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei	6	Ned.	brik Graaf v. Lim. Stirum	M. v. Holdinga	Amsterdam.
»	—	Amr.	schip Lowel.	J. Knowles	Batavia.
»	7	N. I	schoener So-ootdin	Sech Barkaba.	»
»	8	»	bark Anis Balgair.	» Soenkar	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei	5	N. I.	schoen Moostarie	Said Alhabassij.	Banjarmass.
»	6	Ned.	bark Christiaan Huijgens	J. Muller	Nederland.
»	—	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Pasoeroean.
»	—	»	bark Said Maskoor	Ibrahim.	Banjarmase.
»	—	»	schoen. Sumatra	Moh. Arsat	»
»	7	»	» Mastora	Moh. Amin	»
»	—	»	bark Sarie Elmashoor	Moh. IJasin	»
»	—	»	» Djeilanie	Sech Alie	Batavia.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederl. Indisch	Catharina	J Scharff	Moluccos.	Gezagvoerder.
» »	Hoseeng	Oey Boenko	China	»
» »	Bintang Betavie	Oeij Poentien	China	Mathieu en co.
Zweedsch	Emma	T. Nordwall	Zweeden.	Fraser Eaton en co.

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei	3	N. I.	schoener Bintang Tiga	Tjia Isoei	Tagal.
»	5	Ned.	bark Constance	H G. Borcherts	Batavia.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei	5	N. I.	bark Pogoan Zephyr	Ong Kimling	Batavia.
»	6	»	» Generaal Michiels	de Wilde	»
»	7	»	schoener Bientang Tiga	Tjia Isoei	Muntok.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei	4	N. I.	bark Hinggoan	Liem Yoehok	Rembang.
»	5	Ned.	» Justina	E Lewis	Samarang.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei	7	N. I.	bark Hinggoan	Liem Yoehok.	Riouw.
»	8	Ned.	» Justina	E. Lewis	»

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei	2	N. I.	schoen. Witch of the Wave	Oedin	Soerabaya.
»	4	»	Kotter Pautina	Latip	»
»	—	»	Nansoer	Sagiet	Sumenap.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei	6	N. I.	schoen. Witch of the Wave	Oedin	Panaroekan.

Vertrokken Schepen van *Probolingo*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei	6	N I.	schip Asultanie	Said Asegaf	Bima.

Aangekomen schepen te *Banjoewangie*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
April	25	Ned	schip Gertrude	J M. Sobels	Samarang.
»	28	N. I.	schoener Venus	Kerto	Soerabaya.
»	30	Ned.	schip Twee Jeannes	J. W. Noordziek.	Sumenap.

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April	26	Ned	schip Gertrude . . .	J M. Sobels .	Tjilatjap
»	24	N. I.	schoener Venus . . .	Kerto . . .	Balie Bad

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	28	N. I.	schoener Fathool Hear.	Said Molebilla	Bima.
»	29	»	» Sophia . . .	Siendoe Djaya	Soerabaya.
»	30	»	brik Rachmanie . . .	Sech Habasoan	Grissee
Mei	2	»	schoener Carolina . .	Pa Noor . .	Probolingo.

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
April	28	N. I.	bark Atiat Toolbarie .	Sech Matrief .	Samarang.
»	29	»	» Hector	M Paulino .	Tjilatjap.
Mei	1	»	» Bacht Mastora .	Said Alhabassie	Singkawang
»	2	»	schoener Mansoor . .	Sagiet . . .	Pasoeroean.

Aangekomen Schepen te *Tjilatjap.*

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Mei	5	Ned.	bark Gertrude . . .	Sobels . . .	Sumanap.

Vertrokken schepen van *Tjilatjap.*

Datum		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	1	Ned.	schoener Adele . . .	Jaski . . .	Amsterdam
»	5	»	bark Resident van Son	Kramers . .	Sumanap.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 11 *tot en met den* 13 *Mei* 1857.

Met de N. I. bark *Pijlades*, kapt. *A de Wolff*, de heer *A Th Clotofski*, mevr. de wed. *Joseph*, en *kind*, van *Samarang*

Met de N. I. bark *Segaf*, gezagv. *Sech Abdulla bin Lachman*, met 60 *inlanders*, van *Singapore*

Met de N. I. schoener *Doris*, kapt. *H Peterson*, jufvr. *Peterson*, 1 *timoer*, en 3 *chinezen*, van *Samarang*.

Met de Ned. bark *Maarten van Rossem*, kapt. *C L Rijken*, de heeren *Girimje* en *fam*, *de Loze* en *fam*, *Roers*, en jufvr *Henrij*, van *Rotterdam*

Met de Ned. bark *Jonkhr. mr. van de Wal van Puttershoek*, kapt *K. F. Lammers*, de heer *van Dorp* en 3 *kinderen*, en 1 *inl. vrouw*, van *Indramayoe*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.

van den 12 *tot en met den* 14 *Mei* 1857,

Met het N. I. stooms. *Langan Lamongan*, kapt. *T. Deighton*, de *fruiles Victoria* [illegible] *naar Samarang*

Handelsberigten.

***Aan- en Uitvoer te* Batavia *van den* 29 *tot en met den* 6 *Mei* 1857.**

AANVOER.

Van Singapore per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

5 md. was. 14 coll. diversen. *Said Abd. Rachman Habry.*

17 coll. diversen. *Sech Said Barendit.*

54 pic. betelnoten. *Sech Salim Atiat.*

5 kn. terpentijn. 3 vn. do. 12 kn. zeep. *Gaspers en co.*

7 kn. diversen. *Said Abd. Osman.*

30 kn. thee. *Lim Hoa.*

9 kn. papier. 1 do. garen. *Lim Seng.*

10 bn. zakken. *Joakim.*

1 kt. manufact. *Moormann en co.*

3 kn. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*

22 kn. manufact. *Pandel en Stiehaus.*

11 kn. manufact. *Adam en co.*

30 kn. opium. *N. H. M.*

30 pic. tin. *Lim Loijseng.*

4 kn. zeep. *Order.*

Van Liverpool per ned. bark *Maria Catharina*, gez. Poel. agt. Hunter Houghton en co.

111 kn. manufact. 40 do. provisien. 17 do. wasdoek en kramerijen. 1 do. metaalwerk. 2 do. kramerijen. 30 coll. metaal en ijzerwerk. 50 assen. 797 stukk. 340 bund. ijzer. 10 ks. blik. *Agenten.*

2 coll. 1 kt. manufact. 1 do. kijkers. *Pandel en Stiehaus.*

57 kn. kramerijen. 112 coll. manufact. *Bahre en Kinder.*

25 coll. manufact. 29 do. glaswerk. *Moormann en co.*

14 coll. manufact. 1 md. hoeden. 2100 ks. zeep. *Morgan Melbourn en co.*

6 kn. pleetwerk en lampen. *Gumprich en Straus.*

1 kt. manufact. *Kopersmit en co.*

100 vn. bier. 9 coll. manufact. *Adam en co.*

165 md. aardewerk. 4273 ks. zeep. 1308 stukk. 715 bund. ijzer. 60 kn. manufact. 25 ankers. *Anderson Tolson en co.*

119 coll. machinerien. *Cores de Vries.*

58 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*

59 coll. manufact. 36 pannen. 5 ps. machinerien. *Pitcairn Syme en co.*

22 kn. ijzerwerk. 41 coll. 107 kn. manufact. *Burt Myrte en co.*

8 kn. manufact. *de Weerdt Ruijl en co.*

36 kn. manufact. *McEwen en co.*

17 kn. manufact. 6 kettingen. 42 ankers. *Order.*

38 coll. diversen. *Gumprich en Straus.*

3 kn. compositiewerk. 5 do. kramerijen. *Anderson Tolson en co.*

9 coll. koopmanschappen. *Kingdom.*

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Arief Badjermassing*, gez. Moh. Ariep.

30790 boss. rotting. $9^{14}/_{100}$ pic. was. *Gezagvoerder.*

Van Soerabaija, Tagal en Cheribon per ned. ind. bark *Argo*, gez. Eschauzier.

1 kt. kramerijen. 7 do. schrijfbehoeften. *Tolken Voget en co.*

14 kn. porcelein. 2 do. broekenstof. 3 do. koopmanschapp. 2 do. linnen. *Gumprich en Straus*

16 kn. ijzerwaren. 2 do. aardewerk. *B. van Leeuwen en co.*

1 kt. zijden stoffen. 4 do. shirtings. 1 kt. etiquetten. 2 do. sarongs. 2 do. kains. 1 do. jaconets. 2 do. knoopen. 1 do. drills. 1 do. modewaren. 1 do. poppen. 1 do. borduursels. 1 do. rokken. 1 do. parfumerien. 5 do. hoefddooken. *Pandel en Stiehaus.*

10 oxh. azijn. *Vaupel en co.*

1 kt. 1 pak. monsters. *B. van Leeuwen en co.*

$971^{22}/_{100}$ pic. suiker. *Paine Stricker en co.*

Van Soerabaija per ned. ind. bark *Charlotte*, gez. Bakker. agt. Paine Stricker en co.

8 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Glasgow per Eng. bark *Margareth Connal*, gez. Miekle. agt. Morgan Melbourn en co.

$120/_4$ vs. kruid. 52 md. aardewerk. 11 vn. verf. 345 coll. manufact. *Adam en co.*

190 coll. machinerien. *Agenten.*

98 coll. manufact. *Anderson Tolson en co.*

154 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*

26 coll. manufact. *Maclaine Watson en co.*

31 coll. manufact. ....

1 coll. manufact. *v. Zeweek.*

12 vn. wijn. 20 kn. manufact. *Pitcairn Syme en co.*

10 matt. flesschen. 2 zakk. kurken. 10 fless. vitriool. 1 pak lood. 10 coll. metalen pijpen. 45 do. machinerien. 2721 do. div. do. en ijzerwerken. *Major Matzen en co.*

Van Glasgow per Eng. schip *Victor*, gez. Dongall. agt. Pitcairn Sijme en co.

66 md. aardewerk. 177 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*

128 coll. manufact. *Anderson Tolson en co.*

25 coll. manufact. 8 vn. verf. 85 pull. do. olie. *Martin Dyce en co.*

30 kn. provisien. 2146 blad. ijzerwerk. 10 vn. do. 8 vn. zink bladen. 4 do. do. spijkers. 84 bund. ijzeren bladen. 200 do. hoepel ijzer. 808 do. spijkers do. 476 coll. manufact. *Pitcairn Syme en co.*

4 coll. manufact. *McEwen en co.*

17 coll. manufact. 14 do. schilderijen. 21 do. machinerien en ijzer werk. 2 vn. 6 coll. do. en do. 2 do. blad. lood. 26 ps. ijzeren palen. 2100 do. metselsteenen. 12 zakk. 1 stuk ijzerwerk. *Morgan Melbourn en co.*

9 coll. manufact. *Pandel en Stiehaus.*

10 coll. machinerien. *Major Matzen en co.*

163 coll. manufact. *Adam en co.*

8775 stav. 298 boss. ijzer. 75 vn. likeuren. 15 bn. manufact. *Agenten.*

Van de Lampongs per praauw Pantjalang gez. Moh. Taip.

11 pic. zw. peper. 9 do. dammer. 19 do. evedjen pitten. 2 do. koffij. $7^1/_2$ do. gomelastiek. 1 do. renosterhuiden. $36/_{100}$ do. was. 1 coll. renosterhoorn. 27500 ps. rotting stokken. 80 do. sp. matten. *Na Kian.*

Van de Cocos Eilanden, per ned. ind. bark *J. B. Ross*, gez. Angop. agt. Adam en co.

69 vn. olie. 200/m. klappers. *Adam en co.*

Van Pecalongan per ned. ind. brik *Tartar*, gez. Tan Enghok.

$544^{65}/_{100}$ pic. tabak. 108 ps. buffelhuiden, *Sim Tiamtjoan.*

$74^{38}/_{100}$ pic. suiker. *Kopersmit en co.*

UITVOER

Naar Indramaijoe per ned. schip *Jkr. Mr. van der Wall van Puttershoek*, gez. Lammerts. agt. Suermondt en co.

104 pic. rotting. *Suermondt en co.*

25000 stroozakken. *Paine Stricker en co.*

Naar Singapore per ned. schip *Vier Gezusters*, gez. J. Bik. agt. de Weerdt Ruijl en co.

400 tonn. steenkolen. *Aanboord gebleven lading.*

100 vs. spijkers. 135 ps. buffelhuiden. uit entrep. *Pitcairn Syme en co.*

Naar Padang en Priaman per ned. ind. bark *Atiat Ryman*, gez. Sech Awal bin Said Algatoer.

250 koij zout. *Said Hamid bin Aloewie Assegaf.*

50 koij zout. *Said Moh. bin Aboebakar Aydiet.*

1 kt. regaal. *Haager en Schuurman.*

4 ks. wijn. 2 do. jasteeks. 1 do. stroop. 1 vt. aardewerk. 50 nacht spiegels. 2 kt. glaswerk. 2 keld. genever. 3 kn. kramerijen. 7 ks. provisien. 1 do. inkt. 14 keld. verf olie. $3^6/_8$ pic. suiker. 2 kn. bessensap. 4 do. siropen. 5 vn. bier. 1 kt. verfwaren. 5 vs. loodwit. 1 kt. roskammen en borstels. 1 pak bezems. 3 ks. wijn. *van der Meulen en co.*

5 vn. azijn. 25 ks. brandy. 10 krandj. suiker. 23 kn. gedr. katoen. *Adam en co.*

23 kn. gedr. katoen. 3 do. sarongs. *Pitcairn Syme en co.*

17 kn. roode wijn. 16/m. stroozakken. 1100 ps. goenie zakken. uit entrep. *Purvis en co.*

8 kn. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*

33 kn. koopmanschapp. 25 vn. meel. *Lim Hoa.*

2 kn. koopmanschapp. *Achmad Alie.*

Naar Nederland per ned. bark *Magdalena*, gez. Greefkes. agt. Haager en Schuurman.

56 pic. rotting. 7236 do. rijst. *Agenten.*

Naar Bencoelen en Padang per ned. ind. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom. agt. Cores de Vries.

1 tros. touw. 22 stav. ijzer. 69 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

1 wagen. *Dümmler en co.*

1 paard. *Versteeg.*

27 corg. doeken. 1 kt. madapoll. *Imam Sperna.*

3 kn. koopmanschappen. *Abdul Kasem.*

Naar Samarang per ned. ind. bark *Faid Alim*, gez. Said Moh. Alhadie.

5 bn. goenie zakken. *Maclaine Watson en co.*

38 vs. loodwit. *Dümmler en co.*

12 stoelen. 2 consoles. 2 speeltafels. 1 tafel. *B. van Leeuwen en co.*

15 kn. man. sigaren. *Gaspers en co.*

1 kt. chitzen. *Sech Aboebakar Jebedie.*

7 kn. 1 rol. rijtuigbehoeften. *Gumprich en Straus.*

11 kn. meubelen. 1 do. kazen. 1 do. wasdoek. *Vaupel en co.*

17 kn. madapoll. 5 bn. drills. 100 pic. zw. peper. *Said Oemar bin Alie Hindoean.*

7 kn. ongebl. katoen. 4 do. madapoll. *Said Aloewie Alatas.*

51 ps. ijzer voor gooten. 1 pak bingmatten. 2 kn. meubelen. 176 ps. planken. 500 pic. ijzer. *Gaspers en co.*

3 kn. cambrics. 2 do. roosewater. *Sech Aboebakar bin Alie Assebedie.*

15 kn. madapoll. 3 do. ongebl. katoen. *Said Aloewie Alatas.*

2 kn. cambrics. *Sech Aboebakar bin Alie Assebedie.*

50 pic. zw. peper. 10 kn. cambrics. 60 pic. dadels. 8 kn. chitzen. 1 do. doeken. 2 do. slendangs. *Sech Aboebakar Jebedie.*

14 kn. schilderijen. 5 do. roode wijn. 1 do. provisien. 1 do. porcelein. *Platon.*

Naar Soerabaija per ned. ind. brik *Salim*, gez. Sech Alie Badjardana.

3 kn. manufact. 6 bn. tapijten. 12 kn. glaswaren. 1 do. molt. dekens. 1 do. monsters. 6 do. manufact. uit entrep. *Busing Schröder en co.*

331 blad. plaat ijzer. 33 pakk. matten. 2 wijpstoelen. *A. Wijnveldt.*

7 kn. provisien. 7 corg. schoenen. 12 pic. zouthout. *Coulster.*

60 kn. champagne. 3 kn. lamp. kousen. *Gumprich en Straus.*

99 md. min water. *B. van Leeuwen en co.*

2 kn. kramerijen. *Hunter Houghton en co.*

4 pakk. bezems. 5 do. matten. 1 kt. porcelein. 50 do. lakwerken. 15 do. paijongs. 3 do. tjintjauw. *van den Biesen en co.*

20 pakk. matten. 1 kt. modewaren. 5 do. parapluien 2 kasten. 3 ledikanten. *B. van Leeuwen en co.*

12 kn. gedr. katoen. 3 bn. madapoll. 12 kn. manufact. 5 bn. laken. 4 kn. sarongs. 35 do. wijn. 3 do. gedr. katoen. 3 do. jaconets. 10 do. glaswerken. 2 do. passement. 2 do. ijzerwerk. 5 do. provisien. 9 do. comp. lepels. 15 do. blad. koper. 2 vs. spijkers. 9 kn. kramerijen. 4 do. parasols. 1 do. medicijnen. 1 bl. manufact. 3 kn. knoopen. 1 vt. verf. 20 kn. zwavel. 59 do. wijn. 2 do. lepels. 1 bl. band. 1 kt. kousen. 50/m. man. sigaren. uit entrep. *Bahre en Kinder.*

42 md. aardewerk. *Martin Dyce en co.*

125 pakk. dadels. *Sech Aboebakar Asbedie.*

1 bendie. *van der Burg Vriesendorp en co.*

Naar Samarang en Soerabaija per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

190/m. man. sigaren. *Agenten.*

25 kn. manufact. uit entrep. *Busing Schröder en co.*

26 kn. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*

4 kn. doeken. 2 do. slendangs. 43 do. manufact. uit entrep. *Agenten.*

32 kn. gedr. katoen. 8 do. cambrics. 6 do. a. r. katoen. uit entrep. [illegible]

1 kt. regaal. *de Vlugt.*

1 kt. regaal. *E. W. King.*

2 kn. doeken. 1 do. monsters. *Busing Schröder en co.*

9 kn. gedr. katoen. *Burt Myrtle en co.*

1 kt. gev. katoen. 2 ijzeren pompen. 1 kt. pleetwerk. 2 bn. gev. katoen. 1 kt. modewaren en ijzerwerk. 1 do. parasols. 1 spuit. *Arathoen.*

1 kt. laken. *Moormann en co.*

22 kn. mannfact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*

4 kn. modewaren. *Platon.*

2 kn. ijzerwerk. 6 coll. do. 1 bl. gev. katoen. 9 kn. naaigaren. 2 do. doeken. *Anderson Tolson en co.*

3 bn. lappen. 1 kt. kain pandjang. 10 kn. gedr. katoen. 2 do. orleans. 2 do. doeken. 2 do. shawls. 1 do. monsters *B. van Leeuwen en co.*

4 kn. gedr. katoen. *Anderson Tolson en co.*

3 kn. gedr. katoen. 1 bl. lasting. *Bond.*

3 bn. gedr. katoen. 3 kn. do. do. 2 do. jaconets. 1 bl. everlast. 1 do. orleans. 2 kn. salteins. 3 do. slendangs. 1 do. tafellakens. 1 do. diversen. *Martin Dyce en co.*

7 kn. regalen. 5 zakk. gram. *Maclaine Watson en co.*

14 vs. boter. 6 kn. huidkoper. *Cores de Vries.*

3 kn. regalen. *van der Burg Vriesendorp en co.*

1 pak. boeken. *Agenten.*

27 kn. amphioen. 113 coll. div. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Naar Amsterdam per ned. bark *Provincie Drenthe*, gez. Hoekering. agt. van der Burg Vriesendorp en co.

600 ps. buffelhuiden. 400 koehuiden. 150 pic. tamarinde. $1303^{38}/_{100}$ do. rijst. $643^{44}/_{100}$ do. bruine suiker. $767^{22}/_{100}$ do. suiker. 95 do. rotting. *Mathieu en co.*

7947 pic. rijst. $3^1/_4$ do. notenmuskaat. $40/_{100}$ do. foelie. 20 do. rotting. 1368 @ jav. thee. *Metzendorff Wilmans en co.*

2 kn. provisien. *Aanboord gebleven lading van Nederland.*

Naar Singapore per Eng. bark *Elisabeth*, gez. Owen. agt. Martin Dijce en co.

Aanboord gebleven lading van Engeland.

6706 stav. ijzer 23 md. aardewerk. 259 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*

8 coll. scheepsbehoeften. *Gezagvoerder.*

150 vn. bier. 6135 stav. 674 boss. ijzer. 16 coll. manufact. *Order*,

5 kn. manufact. uit entrep. *Agenten.*

$50/_2$ legg. arak. 20 md. suiker. *Adam en co.*

5 kn. lakwerken. *McEwen en co.*

3 kn. kain pandjang. 3 do. molt. dekens. 1 pak monsters 2 kn. valsch gouddraad 5 bn. manufact. 2 kn. papier. *Moormann en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.